

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 265

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XI METAI

L. DOVYDĖNAS

Su Krėve laikuose ir įvykiuose

(Tęsinys)

Mūsiškas, lietuviškas kelias, perlipant okupacijų kalnus, buvo senai rūpestingai apgalvotas Krėvės tikslas, dažnai — svajonė. Dera priminti, Krėvė buvo vienas didžiųjų šaulių Sąjungos kūrėjų. Krėvė nebuvo priešininkas geros kariuomenės, bet Lietuvos saugumą matė Suomijos pavyzdyje, kuri labai rūpestingai puoselėjo gynybą kiekvienos vietos — visa šalis iš-tisas frontas, kas gali pakelti ginklą, *ta yra gynėjas šaulys*. Tokie šalies gynimo pagrindai buvo Krėvės gilus rūpestis.

Bet Krėvė pergyveno ir didelį nusivylimą, regėdamas grupę karininkų įsivėlusią į politiką ir pataikavimu vyriausybės galvai sublizgėjusių paraduose, greitais pakėlimais, sugenerolėjusius. Karjeristai, prisitaikymo meistrai išsiveržė į kariuomenės vadovybės pirmąsias eiles, patosinėmis, su jokia realybe nesuderintomis išvadomis klastoto tikrą padėtį, kartojo iš metų į metus išpūstus pranešimus, para-dų kalbas.

Krėvė labai atsidėjęs sekė šaulių Sąjun-gos, kariuomenės priemones ir tikslus, to-dėl jo nusivylimas buvo tragiškai gilus, kai vyriausybės sistemos prievarta, dirbtinumas, užgniaužimas opozicijos užtemdė gyvenimo fikrovę, tautos tikslus, saugumą.

1942 m. kalbant dėl liaudies seimo pa-reiškimų, Krėvė kaltino visą eilę visuomenės veikėjų, karininkų, kurie pasirašė me-morandumą Hitleriui, kur, tarp kitko, bu-vo pasakyta: "Fiureri, į Tavo rankas atiduodame savo ir mūsų tautos likimą". Hitleris buvo pavadintas "išlaisvintoju", "tautų gelbėtoju", tuo pačiu metu ir tose dienose, kai fiurerio naciai — ir ne vienas mūsiškių, instinkto ar suvadžiojimo apa-kinti — mėtė pro langus prieglaudų namų gyvus vaikus į sunkvežimius, duobėse ei-dami per tūkstančius lavonų, durtuvais pribai-gė kūdikius, dar šiltuose motinų glė-biuose.

Krėvė, stovėdamas gale stalo, pakėlęs sugniaužtą, mažutį kumštį, paklausė: "Kur dar galima eiti?" Kiek atlyžęs, kalbėjo: "Visiškam tautos atstovybės pakrikimo momente mus gana apgavo pirmasis oku-pantas — Maskva, be to, enkavedisto re-volveris... Suklastoti mūsų pareiškimai buvo paskelbti be mūsų valios. Ar to ne-gana. O čia sava valia puola į glėbį Hit-leriui šimtai mūsų kariuomenės, visuomenės vadų, kai mes jau gana pamokyti Mas-kvos kraugerių!"

Tuo metu aš kaltinau mūsų nuotaikas, vienas antro ėdimą, kaltinimus būtomis ir nebūtomis nuodėmėmis, kai išorinės triuškinančios jėgos, su nieku nesiskaity-damos užliejo teroro ir melo jūromis. Gal būt, mes per daug jau save kaltiname, perdėdami savo nepriklausomumą ir reikšmę okupacinių užliejimų vyksme. Ke-liolikos sužvėrėjusių kaltė negali kristi vi-sai tautai. "Kad mes nepadarėme tai, ką mes galėjome padaryti dar prieš tuos iš-siliejimus, vat kas maudžia", kalbėjo Krė-vė. Jis vėl priminė dienas, kai jaunuoliai, studentai, tie patys paradiniai karininkai, ūmai susimetę apie naujus okupantus-na-

KONRADAS VALENRODAS
Kryžiuočių ordino magistras

(Iš Dr. V. Srugienės parašytos Lietuvos istorijos, kurią leidžia Tėvynės Mylėtojų Draugija)

cius pasidarė teisėjais saviškių, tūkstan-čius sukišę po velėna, kai doresni patys vokiečiai nebuvo tokie greitai.

Krėvė prabėgomis paminėjo, be jokio priekaišto kam nors, dienas, kai savieji jį buvo areštavę vokiečiams atėjus 1941 m. Kas buvo arčiau to meto įvykių ir asmenų, gerai žino, kad pats Krėvė ir šeima dėl to turėjo skaudžių pergyvenimų. Kas tai ži-no, kas tai padarė, kaip padarė — tebus nutylėta. Kiek pateisinimų tiems asmenims ir jų veiksams atsakys istorija... Aš pri-miniau ir antrą medalio pusę 1941 metų vokiškoje okupacijoje; taurų išsiveržimą, jaunimo pasiaukojimą. To paties Krėvės studentas du kartu rizikavo savo gyvybe, atlikdamas ryšininko žygius tarp K. Škirpos Berlyne ir Laik. Vyriausybės Kaune. Tas ryšininkas atnešė gana blaivų padėties vertinimą, K. Škirpos perspėjimą: ne-suveidinti sąskaitų, nesipiauti tarpusavyje. Tai daug gyvybių išgelbėjo, ne vieną karštuolį sustabdė. Ta proga aš priminiau Dr. J. Ambrazevičių, architektą Vyt. Žemkalnį, kristalinio pasiaukojimo pavyzdį pulk. Butkevičių, Kauno sukilėlių vadą, kuriems pavyko ne vieną keršto ir siautė-jimo apimtą "veikėją" atstatyti į deramą vietą.

O kiek buvo mūsiškių rizikavusių gyvy-be, gelbstint artimą. Istorijoje negirdėtas žmogaus aistrų, pikto išisiūbavimas palie-tė mūsų šalį be mūsų kaltės. Mes gi nenorėjome nei karo, nei Berlyno, nei Mas-kvos, nei Kremliaus šūkių, nei vokiškos grynios rasės.

"Maža mūsų tėvynė, bet kokie dideli įvykiai", sukdamas dar vieną susuktinę, patylomis kažin kam pasakė Krėvė.

"Nuo šarūno iki okupacinio seniūno — didelė skalė įvykių ir laiko" atsakiau. Į tai Krėvė ne greit atsakė.

"Taigi, va, teliko tik okupaciniai seniū-nai..."

Tai, kaip minėta, kalbėjome Vilniuje 1942 metų vasarą, kai Krėvė, ūmai lyg ka-žin ką atsiminęs, paklausė apie Kultūros Fondo steigimą, 1939 m.:

"Kaip gi jums ten išėjo, kai jūs, taigi, pas Smetoną nuėjot, a?"

Tai buvo 1939 metų rudeniop. Buvusią Vilniui Vaduoti Sąjungą, po lenkų ulti-matumo — per prievartą užmezgus san-tykius su Lenkija, teko likviduoti. Buvo rasta išeitis: iš Vilniui Vaduoti Sąjungos griuvėsių sukurti Tėvynės Sąjungą, kurio-je ir gimė Kultūros Fondo statuto paren-gimas ir Fondo įkūrimas. Buvo išrinkta Kultūros Fondo Steigimo Komisija. Kiek atsimenu, komisiją sudarė: Dr. A. Juška — Tėvynės Sąjungos pirmininkas, adv. Z. Toliušis, K. Binkis, Ant. Miškinis, Doc. P. Slavėnas, prof. M. Biržiška, majoras J. Šimkus ir šio autorius, kaip Tėvynės Są-jungos sekretorius. Dr. A. Juškai, kaip Tė-vynės Sąjungos pirmininkui ir man teko daugiausia rūpintis posėdžių šaukimu, die-notvarke, statuto projekto rengimu, nes sumanymas, kaip minėta, kilo Tėvynės Sąjungoje.

Paruošus statuto projektą, keliuose po-sėdžiuose smulkiai aptarus Kultūros Fon-do kryptį, uždavinius, atėjo laikas atlan-kyti dvi kultūros reikalus lemiančias ins-titucijas: švietimo ministerį ir prezidentą. Švietimo ministeris, rodos, Dr. Bistras la-bai gražiai pakalbėjęs, delegacijai nieko konkretaus nepažadėjo. A. Miškinis, tą pa-simatymą taip aptarė: "Mūsų užsimoji-mas, ko gero gali pavykti, nes visuomenės pritarimas didelis. Ponas ministeris, ma-lyt, dar negavo iš savo partijos nurodymų, — ignoruoti ar sabotuoti".

Krėvei smulkiau papasakojau atsilanky-mą pas prezidentą, nors Krėvė buvo kvies-tas, rodos, Juškos, bet atsakė. Krėvė pa-ruošimo darbą sekė ir visai rėmė, Krė-vei Kultūros Fondas buvo senas ir didelis rūpestis, kuriuo jis rūpinosi ir čia, tremt-tyje.

Pas prezidentą buvome Dr. A. Juška, K. Binkis, A. Miškinis, doc. P. Slavėnas, ro-dos, dar vienas kitas, kurių gerai nebeat-simenu. Kai aš paminėjau, kad presiden-tas Antanas Smetona šiltai pritarė suma-nytam Kultūros Fondo projektui ir paža-dėjo paramą, Krėvė gyvai nusijuokė ir nu-mojo ranka. Tušti pažadai, kuriais Sme-tona lipo per kitų galvas. Smetona nenorėjo jokios institucijos, kuri galėjo turė-ti šiek tiek svorio. Būrys kultūrininkų — Kultūros Fondas — galėjo pasidaryti įta-kinga institucija. Be to, Smetona švietimą ir kultūrinius reikalus buvo atidavęs krik-demams, kaip atlyginimą už 17 gruodžio sukilimą, kurį įvykdė klerikalinė karinin-kija ir ateitininkai. Latviai turėjo Kultū-ros Fondą, estai taip pat. Kultūros Fondas latvių kultūriniam gyvenime suvaidino milžinišką vaidmenį, bet jų fondas buvo įkurtas dar prieš Ulmanio diktatūrą, ir tas praktiškas ūkininkas nedrįso ar nenorėjo jo likviduoti.

Krėvė pagyvėdavo piktoku susirūpini-mu, užsiminus Smetoną, bet jis vargu ar turėjo ką prieš Smetonos asmenį, kurį Krėvė laikė gana gabiu stilistu. Girdi, bū-tų buvęs "pusėtinas mokslininkas, jei ne-būtų nuėjęs vadistinės politikos šunke-liais".

Aš pastebėjau, kad Smetonos tiksluose gal buvo ir gerų intencijų, bet jo talkinin-kai daug ką gadino.

Krėvė ūmai atsakė ir su priekaištu, gir-di, aš mažai pažinęs Smetoną, kurį jis daug metų sekęs ir labai artimai drauga-vęs. "Koks gaspadorius, tokie bernai, to-kie skvernai, sako džūkai. Smetona rinko-

(Tęsa 2-me psl.)

Su Krėve laikuose ir įvykiuose

(Aukelta iš 1-^{mo} psl.)

si pataikūnus beveidžius, kurie kartojo taip, taip. Tu nepažįsti, nepažinai, kaip šitas smulkaus ūkininko vaikas troško viešpatauti, viešpatauti labai savotišku būdu — akliausiai pataikaujant žmonai ir jos kompanijai. Kiek dar liko nuo to ką nors parodyti ir Smetonai — neverta pagalvoti”.

Kartą man pastebėjus, kad ir tokiose valdymo sąlygose ir dvasioje Lietuva nepriklausomybės laikotarpyje pasiekė didelių laimėjimų, Krėvė atsakė: “Tai rodo didelį mūsų tautos kurybingumą, o ne režimo nuopelnus. Jeigu ne egoistinė, darbą, kūrybą trukdanti valdžia, ar mes būtum prigyvenę tokį pakrikimą, kokį matėme pavojaus valandai atėjus. Jeigu nebūtų buvę jokios vadovybės, gal pati tauta būtų susiradusi vadovybę, kaip jinai ne kartą padarė. Didžiausias Smetonos nusikaltimas, tai suniekinimas tautos valios, paskiro žmogaus iniciatyvos. Per daug šimtmečių mes buvom mokomi palankumo čarams ir dievams, taipo pat žmogaus valią suniekinant. O vadistinis režimas kalbėjo, kad tautos vadas ir jo sekėjai žino kur, kaip jie veda ir ves geriausiais keliais. Lietuvis lyg ir patikėjo toms pasakėlėms, tiems visiems savanaudžiams. Gal kaltas ir lietuvis, kad jis patikėjo... Kai jau atėjo pavojus, tai visokia pastanga buvo bloga, nes mes jau buvom dugne pačio blogiausio”.

Ta pačia proga, kai aš priminiau, kad Smetona vis dėlto buvo pasipriešinimo Maskvai šalininkas, Krėvė ūmai atžėrė: “Tai viena sukčiausių jo būdo savybių. Čia jis buvo gabus, Kai giliau paimi, gerai pažindamas Smetonos būdą ir metodus, viskas kitaip. Tai buvo gerai sugalvotas išsisukimo kelias. Jis, Smetona, geriau ne kas kitas žinojo, kad pasipriešinimas neįmanomas, kad tai būtų sąvižudybė, kuri gal būtų nieko nepasiekusi, bet tik atidengusi mūsų nepasiruošimą ir sistemos bankrotą. Kadangi dauguma, prātu vadovaujantis ir gerai susipažinę su tuometine padėtimi, pasipriešino Smetonos planui (o jis tatau iš anksto pramatė), tai Smetona lengva širdimi pasakė, ką jis jau buvo pasiruošęs pasakyti: Kadangi, jūs, ponai ministrai ir ponai generolai nesutinkate su mano pasiūlymu — priešintis sovietams, tai aš jus palieku ir jums nekliudau. Ir jis — perbrido Kybartų upeliuką. Tai ir buvo jo didžiausias žygis.

Kalbant Vilniuje dėl liaudies seimo pareiškimų, pasakiau, kad aš buvau kalbėjęs su keleta buv. aukštų mūsų kariuomenės karininkų, ir jie beveik visi pritarė mano sumanymui. Į tai Krėvė atšovė: “Vargu čia ką nors turi pasakyti ir tarpusavių sukilimų organizatoriai. Jeigu kada buvo kiek galimybių priešintis Maskvos imperialistams, tai buvo 1939 metai, kai Kremliaus klika pareikalavo įsileisti sovietines įgulas. Kodėl tada karininkija taip nusileido politikieriams, man liko didelė mįslė. Kai kalba apie 1940 m. pasipriešinimą, man regis, tasai sau ir kitiems nori įkalbėti pompastinį karingumą, kuris mus taip klaidino”. Man buvo jau žinomi Smetonos kaltinimai Raštikiui ir kitiems kariuomenės vadovams, kai šie nepritarė Smetonos gal tikrai suvėluotam ir vargu patėsinamam pasiūlymui: priešintis sovietų armijai 1940 metų vasarą, aš gal kiek karštokai gyniau mūsų kariuomenę, nes ne visa jinai buvo beveidė, savanaudiška ir ūmais šuoliai sugenerolinta. Mūsų kariuomenėje buvo išsios eilės garbingų, pasišventusių karių, kurie nuoga krūtine būtų gynę ir gins židinius, tradicijas, kapus. Subendrintomis sąvokomis, šūkavjančiais žodžiais totalistinė propaganda užkrėtė ne vieną mūsų, susijaukėm vertinimuose ir išvadose.

“Taigi, aš su tuo sutinku, mūsų armija buvo įvairi, bet ji su savo vadu negalėjo ar nemokėjo susidoroti, tačiau labai lengva širdimi susidoroti su demokratine valdžia”, tyliai ir ne be ironijos man atsakė Krėvė. Ir pridūrė: “Vėlgi, buvo ir yra mūsų trūkumas ir ypač valdžios, kad labai nemėgstam opozicijos, kitokios minties be ko asmuo ir valstybė negali net egzistuoti. Aš dažnai taip ir pakalbu, kad ir mano oponentas galėtų pasisakyti kitaip, sakydam, ir mane pataisyti”.

Krėvė buvo didelis tolerantas, jeigu šie žodžiai pasako nors aplamai, kada kalbama apie tokį visuomenininką, kultūrininką, koks buvo Krėvė. Gal būt nebūs peržengta atitinkama vertinimo riba, jeigu pasakysim Krėvę buvus pirmoj eilėje susirūpinusiu mūsų kultūriniais, visuomeniniais reikalais. Kiek man buvo numanu iš gana atvirų pasikalbėjimų ir Krėvės veiklos, Krėvė pirmoj eilėje žmogų, visuomenininką, mokslininką, politiką smerkė ar teisingo pagal tai, kaip jis atliko savo pareigas, uždavinius tautos, visuomenės gerovei.

1951 m. keletą kartų Krėvę prašiau Nemunui straipsnio, kurį jis ilgai delse atiduoti spaudai — viešumai. Nuoširdžiai padedamas buv. Trimito redaktoriaus B. Vossiliaus, kelis kartus ilgokai išsikalbėjau. Krėvė tikino, kad visuomenė galinti pamanyti, jog jis suvedinėjęs sąskaitas su Smetona, kai savo atsiminimų pradžioje aštrokai kritikuoja Smetonos — vadistinės valdžios žalą. Į tą Krėvės straipsnį atsiliepi ne vienas buv. valdžios talkininkų, kaip tik taip ir apkaltindami Krėvę: asmeninių sąskaitų suvedinėjimu.

Minėtasis straipsnis (Nemunas, 1951 m. 3 Nr.) buvo aptartas su Krėve, ir jis pabrėžtinai kartojo, kad tuos užrašus parašęs be jokios neapykantos asmenims. Bet jo nuomonė tuo ar kitu reikalu esanti tokia, kaip jis parašęs, ir jis būsiąs labai dėkingas, jeigu kas nors jį patikslinsias.

Kaip minėta, atsiliepiamai buvo piktoki, dažnai nukreipti prieš Krėvę — asmeniškumai. Atrodė, kad ir po ilgoko laiko ir visokių bandymų buvusios vyriausybės talkininkai temokėjo klausyti arba neapkęsti.

Žinoma, Krėvė tatau ne lengvai pergyveno. Būdingas atsiliepiamas, pasirodęs po minėto Krėvės straipsnio, — Aldonos Smetonaitės-Valiušienės straipsnis savaitrašty Vieniubė, kuriuo jinai piktoku susijaudinimu šiaip ir kitaip užmetinėjo Krėvei, gal ir neužtarnautus užmetimus.

Aldonos Smetonaitės straipsnyje buvo daug vaikiškos meilės dukters tėvui, kuri vaikai turi teisę ginti ir didžiausio nusikaltimo bausmei užkritis. Žinia, tarp politinių, visuomeninių susikirtimų ir vaiko meilės tėvui tvyro didelė praraja, ir Aldona Smetonaitė buvo savaip vietoje ir savaip saugi anapus prarajos — ant šeiminiska idilija nušviesto kranto. Ir tai buvo tragiškai griaudų... Tokių atveju čia dera nutilti — tikrovė nusilenkia sentimentui.

Bet yra bet. Taigi, tas bet. Aldona Smetonaitė surinko visokias būtas ir nebūtas Krėvės paklaidas, smerkiančiu išdidumu darė prielaidas, išvadas, nevengdama net ironijos, kuri taip nesiderino su jau minėtu tragiškai liūdna šeimos nario savotiška teise gintis. Jinai net ironizavo, girdi, būtų juokinga, jeigu Krėvė imtų kas nors lyginti su Šekspyru, kaip, girdi, jos tėvas niekad nedrįsęs lygintis su Vytautu Didžiuoju. Prašovimas tamsoje. Kiek Antanas Smetona galėjo lygintis su Vytautu Didžiuoju, tur būt, ilgo ginčo nebus, bet kas buvo Šekspyras, tai nebuvo Krėvė, lygiai, kas buvo Krėvė, tai nebuvo Šekspyras. Manykim, kad jie abu buvo dideli, ir kiekvienas savaip. Dar daugiau mums —

M. ZOŠČENKO

LIGOS ISTORIJA

Atvirai sakant, verčiau sirgti namie.

Aišku, kalbos nėra, ligoninėje, galbūt, šviesiau ir kultūringiau. Ir valgio koloringumas, galbūt, ten labiau prižiūrimas. Bet, kaip sakoma, namie ir šiaudai gerai.

O į tą ligoninę mane atvežė su vidurių šiltine. Namiškiai tikėjosi tuo palengvinti mano nematytas kančias.

Bet tik tuo jie nepasiekė tikslo, nes man pasitaikė koki tai ypatinga ligoninė, kur man ne viskas patiko.

Visgi tik ligonį atvežė, užrašinėja jį į knygą, ir staiga jis skaito ant sienos plakatą: “Lavonų išdavimas nuo 3-čios iki 4-tos”.

Nežinau, kaip kiti ligoniai, bet aš stačiai suptis pradėjau ant kojų, kai perskaičiau tą atsišaukimą. Svarbiausia, mano temperatūra aukšta ir, bendrai, gyvybė, galbūt, vos šilta mano organizme, galbūt, ji ant plaukelio kaba — ir staiga tenka skaityti tokius žodžius.

Aš pasakiau vyrui, kuris mane užrašinėjo:

— Ką jūs, — sakau, — drauge felčeri, tokius grubius užrašus iškabinate? Visgi, — sakau, — ligoniams nesuteikia intereso tai skaityti.

Felčeris, ar kaip ten jį, — I e k p o m a s (gydytojo pagalbininkas, atseit, gydpagas, — vertėjas) — nustebo, kad aš jam taip pasakiau, ir sako:

— Žiūrėkite: ligonis, ir vos vaikšto, ir vos jam garas iš burnos neina nuo karščio, o irgi, — sako, — savikritiką pradeda. Jeigu, — sako, — jūs pasitaisysite, kas abejotina, tada ir kritikuokite, o ne, tai mes tikrai nuo trečios iki ketvirtos išduosime jus pavidale to, kas čia parašyta, va tada žinosite.

Norėjau aš su tuo I e k p o m u susipliekti, bet kadangi turėjau aukštą temperatūrą, 39 ir 8, tai aš su juo nepradėjau g'nytis. Aš tik jam pasakiau:

— Na palauk, mediciniškas vamzdeli, aš pasitaisysiu, tai tu man atsakysi už savo akiplėšiskumą. Argi, — sakau, — galima ligonims tokių kalbų klausytis? Tai, — sakau, — moraliniai palenkia jų jėgas.

Felčeris nustebo, kad sunkiai sergąs taip laisvai su juo aiškinasi, ir iš karto kalbą nuslopino. Ir čia sesutė prišoko:

— Eikime, — sako, — ligoni, į maudymo punktą.

Bet nuo šių žodžių mane irgi sukrėtė.

— Geriau, — sakau, — pavadintų ne maudymo punktu, o vonia. Tai, — sakau, — gražiau ir paaukštintų ligonį. Ir aš, — sakau, — ne arklys, kad mane maudytų.

Medicinos sesuo sako:

— Nežiūrint, kad ligonis, o visgi, — sako, — pastebi visokias smulkmenas. Tikrai, — sako, — jūs nepasveiksite, kad visur nosį kišate.

Čia ji mane atvedė į vonią ir liepė nusirengti.

Ir štai aš pradėjau nusirengti ir staiga

(Tąsa 3-čiame psl.)

lietuviams — dešimt šekspyrų neatstos vieno Krėvės.

Apkaltinus Krėvę asmeniškumu, ir kai p. Valušienė-Smetonaitė kai kur gana atvirai praskleidė šeimos paslaptis; man rodos, būtų buvęs atliktas istoriniai svarbus atvejis — ir kaip tik labai šeimyniškas, būtent: atsakyta, kodėl ir kieno valia prof. Vincas Krėvė-Mickevičius buvo sulaukytas nuo užėmimo atsakingo švietimo poste, kur jis būtų galėjęs daug ką pakeisti švietimo darbe. Tą postą sutikęs užimti, reikia manyti, Krėvė gal būtų visa švietimo sistemą pakreipęs tikslesne kryptimi. Tas postas — švietimo ministerio.

(Bus daugiau)

LIGOS ISTORIJA

(Atkelta iš 2-ro psl.)

matau, kad vonioje virš vandens jau kyšo kažkokia galva. Ir staiga matau, kad tai lyg senė vonioje sėdi, turbūt, iš ligonių.

Aš sakau seseriai:

— Kur gi jūs mane, šunys, atvedėt — į moterišką vonią? Čia, — sakau, — jau kas tai maudosi.

Sesuo sako:

— Bet čia viena serganti senė maudosi. Jūs ją nekreipkite dėmesio. Jos aukšta temperatūra, ir ji nieką nereaguoja. Taip kad jūs nusirenkite nesivaržydami. O tuo laiku mes senę iš vonios išimsime ir pritanysime jums šviežio vandens.

Aš sakau:

— Senė nereaguoja, bet aš, galbūt, dar reaguojau. Ir man, — sakau, — aiškiai nemalonu matyti tai, kas ten pas jus plauko vonioje.

Staiga vėl ateina lekponas.

— Aš, — sako, — pirmą kartą matau tokį graikštų ligonį. Ir tai jam, akiplėšai, nepatinka, ir tas jam negerai. Mirštanti senė maudosi, ir tai jis pretenzijas reikalauja. O jos, galbūt, apie keturiasdešimt temperatūra, ir ji nieką nekreipia dėmesio ir viską mato, kaip per sietą.

Čia besimaudanti senė riktelėjo:

— Imkite, — sako, — mane iš vandens, arba, — sako, — aš pati tuojau išeisiu ir visus čia jus ištaisysiu.

Čia jie užsiėmė sene ir man liepė vilktis.

Ir kol aš vilkausi, jie momentaliai prileido karšto vandens ir liepė man tenai sėsti.

Ir, žinodami mano charakterį, jie jau nemėgino ginčytis su manimi ir stengėsi visur taipsėti. Tik po nusimaudymo jie davė man milžiniškus, ne pagal mano ūgį, baltinius. Aš maniau, kad jie tyčia iš pykčio pakišo man tokį komplektą, bet vėliau aš pamačiau, kad jiems tai — normalus reiškinys. Jų maži ligoniai, kaip taisyklė, buvo dideliuose marškiniuose, o dideli — mažuose.

Ir netgi mano komplektas pasirodė geresnis, negu kiti. Ant mano marškinių ligoninės ženklas buvo ant rankovės ir negadino bendro vaizdo, o ant kitų ligonių ženkla buvo pas ką ant nugaros, o pas ką ant krūtinės, ir tai moraliniai žemino žmogaus vardą.

Bet kadangi mano temperatūra vis didėjo, tai aš nepradėjau dėl šių dalykų ginčytis.

O paguldė mane nedidelėje palatoje, kur gulėjo apie trisdešimt visokios rūšies ligonių. Ir kai kurie, matyt, buvo sunkiai sergą. O kai kurie, atvirkščiai, taisėsi. Kai kurie švilpė. Kiti žaidė pestininkais. Tre tieji vaikiojosi po palatas ir skiemenimis skaitė, kas parašyta virš galvūgalio.

Aš sakau sesutei:

— Galbūt, aš patekau į ligoninę protiniai sergančiųjų, tai jūs taip ir sakykite. Aš, — sakau, — kiekvienais metais ligoninėse guliu ir niekad nieko panašaus nemačiau. Visur tylą ir tvarką, o pas jus kaip turgus.

Toji sako:

— Galbūt, įsakysite juos paguldyti į atskirą palatą ir pristatyti prie jūsų sargybinių, kad jis nuo jūsų muses ir blusas vaikytų?

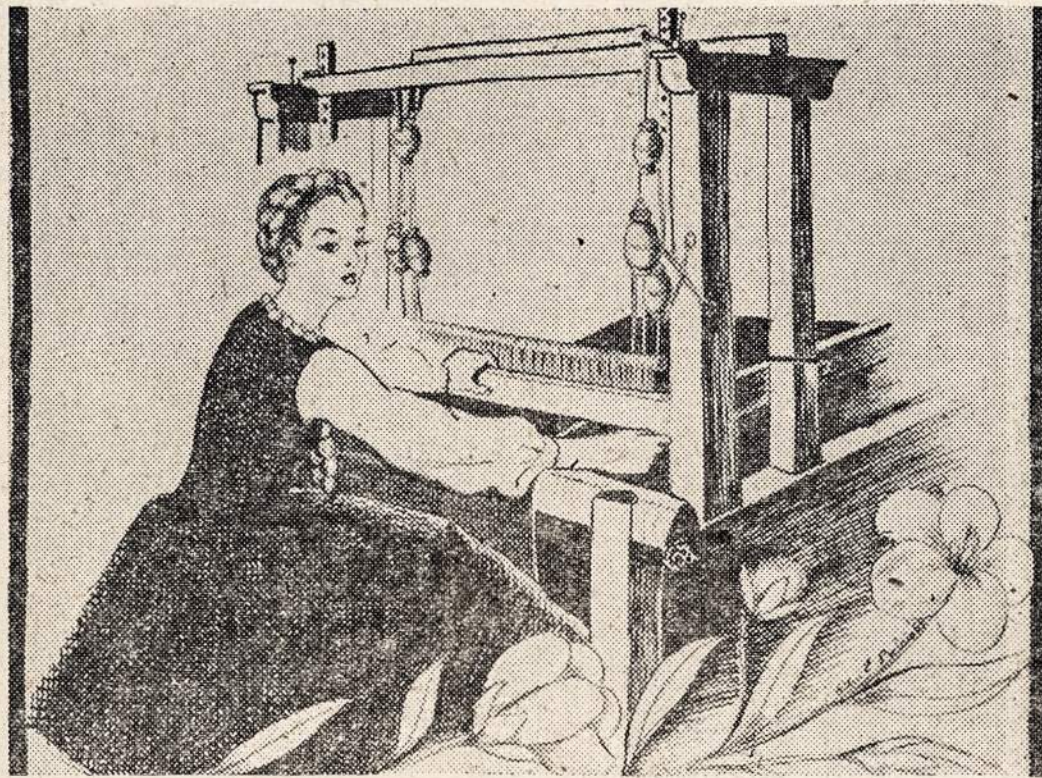
Aš pradėjau rėkti, kad ateitų vyriausias gydytojas, bet vietoje jo staiga atėjo tas pats felčeris. O aš buvau nusilpnintame stovyje. Ir pamatęs jį, aš visiškai praradau sąmonę.

Prabudau aš, tikrai, taip manau, tik po trijų dienų.

Sesutė sako man:

— Na, — sako, — jūsų organizmas stačiai dvigyslīs. Jūs, — sako, — per visus bandymus perėjote. Ir net gi mes jus atsitiktinai paguldėm ties atviru langu, ir

AUDEJA

ANTANAS MIŠKINIS (1905-1948?)

Antanas Miškinis — populiarus savo patriotine ir lietuviško kaimo lyrika. Prie tautinių motyvų jo kūryboje prisideda ir socialinė gaida. Liko Lietuvoje. Gandais remiantis, tapo nužudytas.

MŪSŲ ŽEMĖ

*Mes taip į žemę čia įaugom
Su kryžiais, pievom ir miškais,
Ją dirbam ir nuo vėtrų saugom
Šaknis įleidžiame giliai.*

*Irėžtos aiškiai mūsų pėdos —
Kur vargą nešėm ant pečių.
Giliai čia kraujas įsigėręs
Lig žemės vidurių pačių.*

*Žaliuok, žydėki mūsų žeme,
Su pievom, kryžiais ir miškais.
Mus niekas negalės pažemint,
Kaip Nemunas vagos nekeis.*

*Tu nuostabi laukų gražuole
Su pažeista širdim giliai,
Šimtai upelių bėga šuoliais
Ir girios rėdosi žaliai.*

*Tai čia išauga mūsų trobos
Iš dirvos kalasi daigai.
Ir naktį šviečia baltos drobės
Ir byra žvaigždės po langais.*

*Mums jėgos auge ir didėja
Laukais nublinksta aimana.
Tu realybė ir idėja
Tu mūsų duona ir daina.*

*Žaliuok, žydėki mūsų žeme,
Su dirvom, pievom ir miškais.
Mus niekas negalės pažemint,
Kaip Nemunas vagos nekeis.*

tai jūs nelaukta pradėjote taisyti. Ir dabar, — sako, — jeigu jūs neužsikrėsite nuo savo kaimyninių ligonių, tai, — sako, — jus galima bus nuoširdžiai pasveikinti su išgijimu.

Vienok mano organizmas daugiau nepasidavė ligoms, ir tik prieš pat išėjimą aš vienitėliai susirgau vaikiška liga — kokliušu.

Sesutė sako:

— Tikrai jūs apsikrėtėt iš kaimyninio flygelio. Ten mūsų vaikų skyrius. Ir jūs, tikrai, neatsargiai pavalgėt iš indo, iš kurio valgė kokliušu sergąs vaikas. Štai dėl to jūs ir sirgtelėjot.

PETRAS ŠIRVOKAS

Nauja Juozo Švaisto knyga

230 psl. įdomiausių lietuviškų nuotykių.

Kaina \$2.00. Kreiptis į

NAUJIENAS, 1739 S. Halsted St
CHICAGO 8, ILLINOIS

3 — NAUJIENOS — CHICAGO 8, ILLINOIS
1955 M. VASARIO 26 D., ŠEŠTADIENIS

Bendrai, organizmas greitai padarė savo, ir vėl pradėjau taisyti. Bet kai reikals priėjo prie išrašymo, tai aš ir čia, kaip sakoma, prisikentėjau ir vėl susirgau, šiuo kartu nervine liga. Ant mano odos pasirodė nervinio pobūdžio smulkūs spuogeliai, lyg išbėrimas. Ir gydytojas pasakė: "Nustokite nervintis, ir tai jums su laiku praeis".

O aš nervinausi stačiai todėl, kad jie manęs neišrašydina. Tai jie užmiršdavo, tai ko tai jie neturėjo, tai kas tai neatėjo, ir negalima buvo atžymėti. Tai, galop, prasidėjo pas juos judėjimas ligonių žmonių, ir visas personalas nusivarė nuo kojų. Felčeris sako:

— Pas mus toks perpildymas, kad mes stačiai nesuspėjame ligonių išrašyti. Priedui, jūsų tik aštuonių dienų perteklius, ir jau jūs keliate tararam. O čia kai kurie pasveikusieji po tris savaites neišrašomi, ir tai jie kenčia.

Bet greitai jie mane išrašė ir aš grįžau namo.

Žmona sako:

— Žinai, Petia, savaitę atgal mes manėm, kad tu išvykai į pomirtinį pasaulį, nes iš ligoninės atėjo pranešimas, kuriame sakoma: "Gavę šį pranešimą, skubiai atvykite atsiinti savo vyro kūną".

Pasirodo, kad žmona nubėgo į ligoninę, bet ten atsiprašė dėl klaidos, kuri įvyko jų buhalterijoje. Ten pas juos numirė kas tai kitas, o jie kodėl tai pagalvojo apie mane. Nors aš tuo laiku buvau sveikas ir tik nervinio pobūdžio spuogeliai bėrė mane. Bendrai, man kažkodėl pasidarė nemalonu dėl šio įvykio, aš norėjau bėgti į ligoninę, kad tenai su kuo nors pasibarčiau, bet kai atsiminiau, kas tenai pas juos esti, tai, žinote, ir nenuėjau.

Ir dabar sergu namie.

Vertė K. Taliunevičius

Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija

Siūlo pirkti šias knygas:

VINCAS KRĖVĖ-MICKEVIČIUS, 188 psl. \$2.00
BIRŽIŠKA, VACL., Prof. Senųjų lietuviškų knygų istorija, 208 psl. Kietais virš. \$3.00
Minkštais viršeliais \$2.00
J. ŠVAISTO PETRAS ŠIRVOKAS, 230 psl. \$2.00
DAN KURAIČIO ATSIMINIMAI, 208 psl. 2.00
1950 m. Lit. Dr. METRAŠTIS, 304 psl. \$2.00
1954 m. Lit. Dr. METRAŠTIS, 364 psl. \$3.00

Platintojams duodame nuolaidas

Pinigus prašome siųsti čekiu arba Money Orderiu tokiu adresu:

Lithuanian Literary Society of Chicago
1739 South Halsted Street
Chicago 8, Illinois

Rengiamės spausdinti kitus kūrinius.

EUGENIJUS ONEGINAS

Eiliuotas romanas

Vertė STEPAS VAZBYS

Vinco Krėvės-Mičkevičiaus
Šviesiam Prisiminimui

ANTROJI DALIS

(Tėsinys)

XXIX

Daug pramogų seniai atstoja
Jai lektūra ši slaptingoji.
Jai Ričardsonas ir Rousseau
Tiek brangūs, tarsi jos sesuo.
Nuo savo amžiaus atsilikęs
Ir ne nuo knygų tik praplikęs
Niekais jos tėvas laikė jas,
Kaip, pavyzdžiui, žaislus, lėles.
Ir jam pažvelgti nerūpėjo,
Gi kas po pagalve gulėjo
Pas ją, kol Thebas pasirodys.
Net nepavydi kietoadis,
Kad jo žmona, pagal fasoną,
Isimylėjus Ričardsoną.

XXX

Mieli jo žmonai Grandisonas,
Loviasas šelmis, Ričardsonas.
Maskvos didikė, svainė jos
Vardu Polina kitados
Lukšteno turinį romanų,
Lyg būtų tai šedevrai meno.
Tasyk ji buvo netekėjus,
Su vyru tik susižadėjus,
Bet vis svajėjo apie kitą,
Kurs tikrą meilės apetitą
Širdim ir protu jai sukėlė.
Jai širdį, tarsi dantį, gėlė.
Šis Grandisonas buvo frantas,
Lošikas, gvardijos seržantas.

XXXI

Kaip jis, ji rengėsi madingai,
Žiūrėjo, kas prie veido tiko.
Bet meilė baigė nelaimingai —
Išleido ją už vyro kito.
Kad skausmą josios nuslopinti,
Vyrelis vykdė gudrią mintį:
Praleis jie kaime rugiapjūtę.
Tenai ji draskė, tarsi liūtė,
Net skirtis buvo pasišovus.
Bet greit nurimo kančios, kovos:
Šeiminkaut rimtai pradėjo
Ir krimstis laiko neturėjo.
Tam įprotys Kūrėjo duotas,
Kad būtų laimė pavaduota.

XXXII

Šiuo įpročiu užkišo spragą
Tarp jos ir primesto vyrelio.
Be to ji paslaptį surado,
Kaip pažaboti vyro valią:
Visas vadžias nutvert kartu
Atrodė bus labai tikslu.
Apžiūri viską, net lakštas,
Džiovina, sūdo žiemai grybus,
Iš pinklių kapstės sąskaitybos,
Visiems nukirpdavo kaktas,
Šeštadieniais vanotis varė,
Tarnaites vaikė, mušė, barė.
Ji neribotai viską valdė,
Neveltui duoną ūky valgė.

XXXIII

Poniutei švelniai į albumą
Krauju ji rašė dėl orumo,
Kilniais vardais tarnus vadino
Ir žodžius tėsė, lyg vaidino;
Korsetą siaurą pasidarė,
Prancūziškai "n" nosin tarė.
Bet greit tuos išmislus — gorsetą,
Vardus, albumą ir sonetą
Pamiršo ir vadinti tėsė
Akulka mergė, ją vėl tāsė.
Beje, sau pasisiuvus turi
Šlafroką šiltą ir kepturę.

Gyventi šilta ir sotu,
Net nuo saldumo perkartu.

XXXIV

Bet vyras ją labai mylėjo,
Net mažmožiuos' pasitikėjo.
Labiau jos išdaigų nepaisė
Ir valgė, gėrė, kaip kadaise.
Rami gyvenimas jų slinko.
Žiū, vakarop sodybos linkui
Triukšmingi prieteliai važiuoja
Ir kelia sąmyšį šeimoje.
Padulkina senas naujienas,
Papiktžodžiauja... Dreba sienos
Nuo juoko... Būkit kantrūs,
Jau virdulys ant stalo antras.
Namo?... Ne, ne. Dar vakarienė.
Pažiovaus grįždami per slėnį.

XXXV

Jie papročių senųjų laikės,
Mielai prie jų kas proga taikės.
Per Užgavėnes aibes blynų
Dorojo giriami kaimynų.
Dar mėgo girgždint supynes,
Klausyt dainelių apeiginių.
O cerkvėje per Sekmines,
Kai liaudis nuobodulio gynės,
Jie vilgė ašara žolelių puokštę,
Saujoj užspaustą, tarsi bokštę.
Namuos' tarnai žalčiais jau rangos:
Baisu pamiršti svečio rangas,
Kai reikšią valgis jam paduoti.
Drauguž', pristunk giros ašotį.

XXXVI

Ir augo amžiaus jiems kupra,
Ir prolongatos jau nėra.
Vyreliai giltinė pamuoja,
Palikti spragą reik šeimoje.
Keistai, prieš valgi mirė jis,
Rauduoja jo kuklus būrys:
Žmona, kaimynas ir vaikučiai,
Bet verkė nuoširdžiai ir drūčiai.
Palaidotas prie tako tapo,
Yra toks užrašas ant kapo:
"Čia nuodėmingas brigadierius
Ir Dievo vergas Larin gėris
Taikos rimitim ir amžinybe,
Tebūnie palaikams ramybė".

XXXVII

Pas savo grįžęs penatus,
Aplanko Lenskis tuoj kapus.
Jį antkapis romus kaimyno
Lig ašarų gailių gaudina.
Ir gniaužė širdį liūdesys,
Karčiai "Poor Yorick" taria jis.
Baigta jau žemiška kelionė.
O, rodos, vakar dar vėlionis
Mane po kambarį nešiojo,
Kai medaliu žaidžiau aš jojo.
Kad Olgą vesiu aš, tikėjos
Ir manė — bus diena atėjus...
Ir sielvarto prislėgtas savo
Jam madrigalą suposmavo.

XXXVIII

Ten pat jis pagerbė tėvus,
Irašęs žodelius liūdnus.
Per saulės žemei palankumą
Žmonių būty, an, visos kartos
Taip tvarkos, stotos svajų rūmą,
Jos nemirtingos būtų tartus.
Žiū, geltonsnapiai vėjavaikiai
Išdidūs panašiai veik veikia
Ir pučias, rėkauja ir verda.
Ruduo gražins gal rimtą vardą.
Bet pervėlu. Štai jų ainiai
Jau tykoja numest ilgainiui,
Lyg Spartoj nuo uolų, tuoj juos.
Tas pat juos laukia pagalios.

XXXIX

Svaiginkitės toliau, draugai,
Gyvenimu apgaulinguoju.
O man išdūkęs jis visai,
Menkai jį vertinų ir boju.
Bet kartais gera, kai kutena
(Tebūnie jauną veteraną)

4 — NAUJIENOS — CHICAGO 8, ILLINOIS
1955 M. VASARIO 26 D., ŠEŠTADIENIS

Vilties menkutė kibirkštėlė.
Pasidarytų liūdna vėlei,
Jei žemėj pėdsako neliktų.
Rašau ne tam, kad kam patiktų.
Bet visgi noris, kad bent garsas
Primintų — ašai gydziau sielas,
Ir joms sužibo niūrios varsos.
Taip! Liaudžiai aš likau dar mielas.

XL

Kieno nors širdį jis gaivins.
Gal Letos gelmėse nedings
Likimo rūpestingo dėka
Kukli poemų pantoteka.
O neišmanėlis koksai,
Isižiūrėjęs mano miną,
Sušuks — poetas bent jisai —
Ir mes į dulkiną lentyną.
Priimki padėką, gerbėjau
Taikingų aonydžių karštas.
Tu atmintyje sugebėjai
Surinkt kūrybos mano nerštą.
Ir miela seniui, kai laurus
Jo glostai rintas ir jautrus.

TREČIOJI DALIS

*Elle était fille, elle était
amoureuse.*

Malfilatre.

*Jos būta merginos, jos būta
išimylėjusios.*

Malfiliatras.

I

"— Ak, tie poetai. Bėgi vėl, matos".
"— Atleisk, Oneginai, man metas".
"— Aš nevaržau. Bet kur išties
Saulėlydžius praleidi tu?"
"— Pas Larinus". "— Tai idomu.
Stėbiuos tik, kaip neįkyrės
Kas vakarą tau ten murksoti?"
"— O, anaipol". "— Ko čia kartoti.
Neapsiriksiu nė ši sykį.
Ar ašei neteisus, klausyki.
Atspėti lengva vaizdas tas:
Šeima vaišinga, paprasta.
Bet kiek tos šnektos įkyrėtų
Apie linus, galvijus, lietu..."

II

"— Dar nematau jokios bėdos".
"— Kam, drauge, tai nenusibos".
"— Didikų ratas nuobodėsnis.
Šeimynoj valandos jaukesnės.
Ten aš galiu..." "— Ak, tuščia jos.
Drauguž', nekvaršink man galvos.
Važiuoji?... Gaila... Che, prie progos
Būt' gera pamatyti, rodos,
Filidą, tavo įkvėpėją
Minčių, eilių et cetera".
"— Juokies?... "— Rimtai". "— Giriu
[idėją].
Nudžiugs tikrai visa šeima.
Bus malonu man tart eime".

III

"— Kada gi josim?... "— Tuoj". Nujojo.
Šis vizitas nelauktas jojo
Joms buvo itin malonus.
Beje, tik vargino svečius
Jų vaišingumas negirdėtas.
Uogiene pagrindan padėtas.
Ir iš vaškinio dar ašočio
Sunkos ragauta bruknių sočiai.

IV

Iš viešnagės abu draugai,
Kaip vėjas leidžias. Pervėlai.
Pasiklausykim, ką jie šnekas,
Kiek tai netrukdo siauras takas.
"— Tu smarkiai žiovauji, bičiuli.
Nor ir užtrauki čiūli-liūli".
"— Papratęs, Lenski, ne naujiena".
"— Tau nuobodu?... "— Ar ne visviena.
Pirmyn, Andriūška. Kokios kvailos
Vietovės čia aplinkui. Gaila,
Ta Larina lipšni senutė,
Nors paprasta. Ten miela būti.
Bijau, kad bruknių man vanduo
Tik nepakenktų... Vėl rėmuo"
(Bus daugiau)

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

Dar dėl radijo kalbos

(Skaitytojo balsas)

Sausio 16 d. "Naujienu" II daly An. Rg. piktai išsireiškia mūsų radijo valandėlių pranešėjų radijofone vartojamos lietuvių kalbos adresu, sakydamas, kad ji "... tiesiai yra tikras kalbinis jovalas".

Neginčytina, jų kalba per daug jau subarbarinta. Be An. Rg. suminėtu "po adresu" ir "rundinų pasaulių", nuolat girdime dar eiles "deimančių", va: "... jie pastato granito atminties paminklą jūsų mylimo asmens kapui, dėl pilno pasitenkinimo"; "... ten rasite rūbus visokiose madose ir spalvose, baltus ir koloravus"; "... dabar tenai parsiduoda favoras su trotu, dėl geresnio rūbų pravalymo"; "... ten nusipirkę bėdrumo setą, miegosite ne ant matraco, bet į matraca"; "... parsiduoda televizija su 17 inčų žiūrovu"; "... choras po vadovyste" ir t.t.

Ir negražu, o kita vertus, juokinga. Stebuklo, kaip sakoma, juk nepadarysi. Vien tik klaidų nurodymu ir pabarimu už tai reikalo nepataisysime. Ne vienas juk An. Rg. tai pastebėjo. Daug anksčiau "Naujienuose" ir kituose laikraščiuose tuo reikalu jau buvo rašyta, bet... kodėl niekas neišdrįso nurodyti, kuris pranešėjas (juk čia visi visų pažįstami) taip kalba ir kaip jis turė-

tų kalbėti? Manychiau, tik po to jau būtų galima laukti pažangos. O dabar? Juk čia turime tris keturis svarbiausius kalbėtojus (-jas). Kiekvienas jų išivaizduoja kalbas taisyklingai ir dar su humoru.

Besiklausydami neprikli. Lietuvoje augusių ir ten išsimokslinusių, net tituluotųjų kalbėtojų, nemaža girdime klaidingų išsireiškimų, o ir mūsų spaudoje jų vis dar randame, pvz. "važiuoja laiveliu" ir pan.

Bet vis dėlto, pripažįstant lietuvių kalbos pažangą laikraščiams, negalima nepripažinti jos radijo valandėlių pranešėjams. Kelerius jau metus gyvenau Čikagoje, kas vakarą klausausi radijo pranešimų, ir turiu pabrėžti, jog, palyginus su 1948-50 metais, pažanga neginčytina.

Bekeldami barbarizmus, nesivaržykime atvirai ir nuosirdžiai nurodyti ir kaip turėtų būti sakoma (kalbama), tada pažangą regėte regėsime.

O jei patys, kaip An. Rg., gimnazijos ir universiteto mokslus išėję neprikli. Lietuvoje, lietuvių kalbos reikalu vadinsimės... "esu kalbos profanas" (profanas — ar tai lietuviškas žodis?), tai ko gi, dievaži, galime reikalauti iš tų žmonių, kurie Lietuvos net nėra matę?

Džiaukimės, mano nuomone, kad jie ir taip palyginti dar neblogiausiai, o kai kurie net ir gerai kalba. P. K.

Angliškujų skolinių žodynas

(Tešinys iš 1955.II.12 "Literatūros")

ėrdromas, ėrfyldas, ėrportas (airdrome, aerodrome, airfield, airport), aikštė, kur lėktuvai pakyla ir nusileidžia; lėktuvų stotis; lėktuvų patalpos; aerodromas; angaras. — **ėrdrome** dirbu už **vačmoną**, bet mano sūnus tai dirba už **pailotą**. Neik per **ėrfyldą**, ba **ėrplėnai** gali užkilyti. Sakoma, kad ant visos žemės nėra kito tokio **bizi ėrporto**, kaip Čikagos **ėrportas**.

ėrfyldas (airfield), žr. **ėrdromas**.

ėrpin, ėrpinas (hairpin), segtukas. — Sakai, vienas gyvenai, tai iš kur čia ta **ėrpin** ant kamodės, juk pats jos nevartoji...

ėrplėnas, ėrplėnas, ėrplėnas (airplane, aeroplane), lėktuvas, aeroplanas. — Kai turėsi **vakacijas**, tai nevažiuok daugiau **treinu**, bet **ėrplėnu**: daug laiko **suseivysi**, o **pratsas** beveik tas pats. Aš dirbau ant **rėlrodo**, bet dabar atleido; sakoma, kad jiems daug **biznio** atimamą **ėrplėnai** ir **trokai**.

ėrportas (airport), žr. **ėrdromas**.

ėršipas (airship), lengvesnis už orą lėktuvas, dujinis orlaivis, balionas, dirizablis, aerostatas. — Kai aną metą sudegė vokiečių **ėršipas** **Najurke**, tai nuo tada **ėršipai** pradėjo smarkiai iš mados eiti, ir

š **kėn, ėš kėnas, ėškenis** (ash can), pelenų indas, pelenė. — Iškratyk pečių ir nunešk **ėšius** į **ėš kėn**. Matai, kad **ėš kėnas** jau pilnas, tai ko dairaisi, pilk į **alę**, ir **dacol**.

Ėšlenaūnė, Ėšlendaūnė, Ėšlenėvnė, Ėšlendėvnė (Ashland Avenue). Tokiu vardu plati Čikagos miesto gatvė, kuri kerta skerdyklas ir kurios viename ruože (skerdyklų ruože) gyvena apie 15,000 lietuvių. — Keturiasdešimt metų atgal ant **Ėšlenaūnės** buvo lietuviška **nikelionija** ir lietuviška banka. Kai praplatino tą mūsų **Ėšlendaūnę**, tai dabar daugiausia žmonių ant jos užkilina, ba plačiu **strytu** visi laikina smarkiai važiuoti. Kai atvažiavau iš **matnų**, tai apstojau ant **Ėšlėnėvnės**, ir dabar tebegyvenu tē. Žinai, daktare, kad mūsų **Ėšlėnėvnė** yra garbingas **strytas**, ba ant jo gyveno ir vaikščiojo tas didelis amerikūnų rašytojas Sinkleris, kuris parašė Raistą, ir mus, lietuvius, gražiai aprašė.

Ėš (ė-) Vežždė (Ash Wednesday), Pelenų Diena. — Ar teisybė, kad tik Romos katalikams per **Ėš Vėždę** pelenais galvą pabarsto?

ėtikas (attic), užlos, palėpė. — Nunešiau tas Kudirkos knygas ir suverčiau į **ėtiką**.

ėveikyti, aveikyti (to awake), budinti, žadinti, kelti; pabusti, prabusti. — Mano **burdingierius Džianas**, amžinatilsį, sudegė aną metą, kai mūsų **auza** užsidegė naktį, o jis miegojo išsigėres ir negalėjo greitai **aveikyti**.

ėvi (heavy), sunkus, svarus; storas, stambus, drūtas, sutūkės. — Tokį **ėvi karą** nusipirkai; nepadarysi nei 10 mylių su **galionu**. O, ta **zupė** yra **tū ėvi** mano viduriams! Ar teisybė, kad **ėvi smokeriai** gauna **kenserį** į plaučius?

ėviveit (heavyweight), sunkaus svorio boksininkas ar ristikas (turi sverti nemažiau kaip 175 svarų). — Šarkis buvo **ėviveit bakseris**, o Vinča yra **ėviveit restleris**.

ėvi vuork (heavy work), sunkus darbas. — Anglis kasti yra **ėvi vuork**.

ėvikšinas, evikšionas (eviction), išmetimas iš buto įstatymų leista eiga; evikcija. — Aš žinau, kas yra **ėvikšiniai**, puikiai žinau, štai: namai tušti, langai neplauti, durys užrakintos, o žmonės gyvena ant **saidvako**, ant **stryto**, po tiltais ar **alėse**. Pamanyk, drauguži, ar buvo kada tokia Dievo koronė, kaip **ėvikšionai: auzos** tuščios, **fletuose** niekas nebegyvena, o ant **stryto** šeimynos su mažais vaikais, permirktais lietaus, pergertais vėjo ir šalčio... (Per baisiąją depresiją, 1929-39 m., šitokie išsireikimai buvo kasdieniniai.)

ėviktyti (to evict), išmesti iš buto šeimą ar pavienį įstatymų leista eiga. — Aš nenoriu savo **randaunyky ėviktyti**, bet kai **randų** nemoka, tai turiu, **dacol**.

ėvniu, ėvnė (avenue), kiek platesnė bei žymesnė už kitas gatves miesto gatvė. — Aš pir-

miau gyvenau ant **Junjon ėvniu**, bet dabar gyvenu ant **33 stryto**. Čikagoje yra ir lietuviška **ėvnė**, vadinama **Lituanika ėvniu**.

ėvritink (everything), viskas, kiekvienas daiktas arba dalykas. — Jei aš būčiau milijonierius, tai aš turėčiau **ėvritink**, net didelį **botą** paplaukyti po **leikus** ir **marias**. Jis vos kelis mėnesius pabuvo **Valparaise**, ir dabar giriasi, kad jau žinaš **ėvritink**.

ėvriver (everywhere), visoje vietoje ar kraštuose, visur. — Kai aną metą buvau nuvažiavęs į Lietuvą, tai visą kraštą apsuksau ir buvau **ėvriver**, **jes, ėvriver**, ba mačiau **Kauną**, **Palangą**, **Panevėžį**, **šiaulius**, **Biržus**, **Telšius**, **Plungę**, **Kretingą** ir **Suvalkiją**, sakau, **Vilkaviškį**, **Marijampolę**, **Kalvariją**, **Alytų** ir **Krosnos tiltą**, **jes**, mano tėviškę.

ėzma (asthma), dusulys, dusas, astma. — Ėmiau, ėmiau **šatus** dėl tos **ėzmos**, o kaip smaugė, taip ir tebesmaugia; gal turi, daktare, ką geresnio. No, nieko neturiu, ba dabar nepraktisuoju, tik va, šitąjį **dikšinerį krapštą**, na, ir dar kitas knygas rašau, **dacol**.

(B. d.)
Dr. Alg. Margeris

Atitaisytinis klaidos

"Jablonskio darbų ir nuopelnų" straipsnyje, išspausdintame praeitojo šeštadienio "Literatūroje", atitaisytinis bent svarbesnės spaudos klaidos.

Išspausdinta, kad Jablonskis gimęs **Būbnelių (Lenistvos)** vls. Turi būti: **Būblelių (Lesnictvos)** vls. **Tėvyniški varpai** Jablonskio, žinoma, buvo pakeisti į **tėvynės varpus** ne 1882, bet 1892 metais.

Saulės Rūstybė

SAULĖS RŪSTYBĖ yra knyga (romanas), kuri sako savo skaitytojui: **Skaitai mane, nes myli, o nemylėt negali, kada mane skaitai**. Ir iš tikrųjų taip yra, nes labai gausaus ir įvairaus Amerikos lietuvių gyvenimo čia aprašoma tik ta dalis, kuri sužavi žmogaus širdį ir praturtina jo sielą.

312 psl., kaina \$3.00. Rašykite: **DR. ALG. MARGERIS** 3325 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

visus mokėsičius čia sumokėjus
100% apdrausta
DRABUŽIAI GYDUOLĖS
ir t. t.

Jūsų giminės gauna be jokių jiems išlaidų
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 SO. STATE ST., CHICAGO
Tel. WABASH 2-9354
Atđara šeštadien. iki 1:30 popiet.

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajuos metu!

KEISTAS KONKURSAS

Apie vaikų teatrą spaudoje pasirodo vis daugiau straipsnių. Mokytojai beveik verdamai prašo vaikų literatūros. Vaikų draugijų vadovai ir globėjai amžinai dejuoja, kad trūksta veikalėlių vaikų teatrams. Pagaliau pernai paskelbtas vaikų vaidinimo konkursas. Skelbė Lietuvaičių Seserų Institutas, taigi — parapinių mokyklų mokytojos. Reikėjo pasidžiaugti tuo seserų mokytojų žygiu, kuris turėjo užkirsti spragą jų vedamose mokyklose ir tuo sustiprinti lituanistinių dalykų reikalus. Nes, jeigu atrinktieji vaidinimai būtų kada spausdinami, jais būtų galėję pasinaudoti ir kiti teatrėliai. Taigi — nauda galėjo būti dviguba.

Siek tiek abejojimo konkurso pasisekimu pridavė keistai surankiota konkurso komisija, kur dauguma vardų buvo negirdėti ne tik vaikų, bet ir šiaip literatūroje. Nežiūrėdami į tai, konkursu pasiūlydami veikalėlių rašytojai susiuntė net 21 kūrinių.

Komisija skaitė atsiųstuosius veikalus visus metus (tuo tarpu nepalyginamai stambesnė skaitomoji medžiaga, atsiunčiama "Draugo" romano konkursui, perskaitoma ir įvertinama maždaug per du mėnesius). Iš čia gali kilti dvi išvados: arba 1) komisija taip sąžiningai skaitė, kad susiųstųjų veikalų nagrinėjimui kiekvienam nariui reikėjo po du mėnesius, arba 2) kai kuriems komisijos nariams, ne tik literatūroje, bet ir skaityme buvo gana sunku susigaudyti, kad reikėjo tiek laiko "slebizavoti". Antroji šito laiko gaišinimo blogybė (jau nekaltant apie žalą vaikų teatrui, seserims mokytojoms, laukiančioms tų veikalų, ir jų autoriams, konkurso surištoms rankom negalint tų veikalų panaudoti) buvo ta, kad kai paskutiniai komisijos nariai baigė skaityti, pirmieji jau seniai buvo užmiršę ne tik veikalėlių vertingumą, bet ir jų turinį. Apie teisingą kūrinių vertinimą ir lyginimą tokiu atveju nė kalbos nebėgali būti.

Pagaliam sušauktas komisijos posėdis, į kurį negalėjo atvykti pusė jos narių, gyvenančių rytuose. Betgi įvyko kurjuzų kurjuzas: į sprendžiamąją komisijos posėdį atvyko (kaip buvo paskelbta "Drauge") konkurso mecenatas, ne komisijos narys. Klausimas: koku balsu jis dalyvavo sprendime: patariamuoju, sprendžiamuoju ar tiesiai įsakomuoju, kaip pinigų davėjas?

Su tokiomis didelėmis klaidomis pravedus konkursą, stūkiai buvo galima tikėtis teisingo ir bešališko sprendimo. Ta abejonė pilnai ir pasitvirtino. Pirmoji premija pripažinta Alės Rūtos 3 veiksmy vaidinimui "Pakrūmė". To veikalėlio literatūrinės ir sceninės vertės nagrinėti čia nėra tikslo. Autorei irgi nėra daromas joks priekaištas. Tiktai

reiktų atsiklausti konkurso komisijos, kodėl tokia lengvareika sulaužė savo pačios nustatytąsias taisykles, paskirdama premiją būtent kaip tik šitam veikalui? Taisyklėse įsakmiai pažymėta konkurso slaptumas, nurodyta autoriams pasirašyti slapyvardžiais, dėti juos į atskirą užlipdytą voką ir t.t., o pati komisija, jokio slaptumo nežiūrėdama, skiria premiją jau spaudoje pasirodžiusiam dalykui, nes "Pakrūmė", 3 v. vaidinimas vaikams, pasirašytas Alės Rūtos vardu, buvo išspausdintas "Eglutėje" dar gerokai prieš komisijos sprendimą, būtent, 1954 m. lapkričio ir gruodžio numeriuose ir 1955 m. sausio numeryje!

Klausimai: 1) kodėl komisija paneigė slaptumo taisyklę, premijuodama spausdintą ir žinomą autorės vardu pasirašytą dalyką? 2) ar išlaikė komisija bešališkumą, kai paprastai nežinomi slapyvardžiai stovėjo šalia garsaus romano konkurso laureatės vardo? 3) ar išspausdinimas "Eglutėje" jau savaime duoda pirmenybę prieš nespausdintus dalykus? jei taip, 4) kodėl tada neatsižvelgta į kitus "Eglutėje" spausdintus veikalėlius, ir 5) kodėl kaitaliojamos konkurso taisyklės tuo laiku, kai daromas sprendimas, nepaskelbus jų kartu su konkurso skelbimu?

Nuolat spaudoje dejuojama dėl vaikų teatro veikalų trūkumo. Suka galvas kultūros darbuotojai ir organizacijos, kaip išjudinti autorius rašyti toje srityje. Šitas konkursas jau buvo išjudinęs 21 autorių. Bet kada šitaip pasielgta su jų kūriniais, išstatant pajuokai net pačio konkurso taisykles ir laužant jas kaip nudžiūvusias šakas, kaip turi jaustis šitie autoriai, kurie rašė, ir tie, kurie dar rengiasi rašyti kitam konkursui, jei toks dar kada būtų skelbiamas? Kodėl be jokio reikalo, lyg tyčia, niekinamas konkurso teisingumas ir erzunami šitie žmonės?

Nesvarbu, kad ir nedidelės premijos ir nedidelė garbė, bet ar nebūtų pagaliau galima surasti visoje Amerikoje, jei ne Čikagoje ar New Yorke, mokačių skaityti ir nors kiek literatūroje nusimanančių žmonių į komisiją panašiam konkursui? Ir komisijai reiktų tikrai rimtai ir bešališkai vertinti konkursan atsiųstus dalykus. Taipgi, turėtų komisijoje būti nors vienas atsakomingas žmogus, neleidžias nariams savivaliauti: laužyti skelbtąsias taisykles, išgalvoti naujas, neskelbtas ir kviesti komisijon nenarius, o ypatingai mecenatą, kuris su duodamais pinigais gal būt jaučiasi turįs ir sprendžiamąjį balsą.

Niekas negali uždrausti komisijai nusistatyti šiek tiek ar kitokias taisykles, nors jos būtų ir keisčiausios. Bet nusista-

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, FEBRUARY 26, 1955

Kultūros pasauly

— Vatikano pašto ženklas, kuris vaizduoja Vilniaus Aušros Vartų Mariją ir kuris buvo neseniai paleistas į apyvar-tą, lenkų spaudos žiniomis, turi simbolizuoti ilgametę Lenkijos ir Lietuvos valstybių uniją. Esą, pašto ženklo autorei Marijai Dąbrovskai, kuri 1939 m. iš Varšuvos persikėlė gyventi į Romą, pavyko įtikinti Vatikano administraciją ir gal net patį papą tokio, Rytų Europos vieningumą ir lenkiškosios krikščionybės reikšmę iškeliančio, pašto ženklo reikalingumu.

— "Lietuviškųjų šeštokų" lobis kartu su kitomis XV, XVI ir XVII šimtmečių Rytų

čiaus, reikia tų taisyklių ir laikytis. Jeigu norima premijas padalyti jau iš anksto parinktiesiems savo žmonėms, niekas to negali užginti. Bet tokiu atveju, šitai reikia iš anksto ir konkursą skelbiant viešai pažymėti. O dabar — ir konkurse dalyvavusieji yra ant juoko laikomi ir kvailinama visuomenė, kuri visus kultūrinius pasireiškimus su atsidėjimu seka.

— Elena Vingytė

Europos sidabrinėmis monetais buvo neseniai surastas Liublino vaivadijoje, Lenkijoje. Moliniame inde sukrautas 535 sidabrinės monetas, kurios spėjamai buvo pakastos Zigmanto II-jo laikais, surado vienas ūkininkas, besikasinėdamas cukrinių runkelių darže.

— Czeslavo Miloszo poezijos rinkinį lietuvių kalba paruošė Juozas Kėkštas. Įvadą knygai parašė pats autorius, pabrėždamas, kad lietuvių kalba, kurios jis klausėsi savo jaunystėje, jam nėra svetima. Leidinio, kuris turės 96 puslapius ir kuris jau baigiamas spausdinti, viršelį suprojektavo dail. Kazys Janulis.

Vincas Krėvė priklauso vieniems lietuviams!

Apie jo kūrybą turėtų žinoti kiekvienas lietuvis, nežiūrint kada jis yra į šį kraštą atvykęs. Todėl užsisakykite knygą Vincas Krėvė Mickevičius. Ji kainuoja tik vieną dolerį.

Užsakymus adresuokite:
NAUJIENOS
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.
Chicago 8, Ill.

Skaitvkite "N-nas"

Companion Piece
AUTOMATIC HOME LAUNDRY
by **Hamilton**

Hamilton Automatic Washer
with soil-seeking water action

- fully automatic agitator action
- automatic Selecta-Cycle Control
- 5 separate rinsing actions
- Results Assured proof of better laundering

EASY TERMS

Hamilton Automatic Dryer
the first, the fastest, the finest

- Patented Carrier-Current Air Circulation
- Fabri-Dial Temperature Control
- 130-Minute Timer
- Sun-E-Day Lamp

Gas and Electric models
Trade-in Allowance

Come in today—and don't forget to ask about our special purchase plan

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.
5115-5123 So. Kedzie Ave. PROSPECT 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS.

Prašau paaiškinimų

Gal kas nors būtų toks malonus ar maloni ir paaiškintų man naujas senų sąvokų interpretacijas ir naujoviškus teigimus, kurių aš dėl savo nedidelio išsilavinimo (vos stovyklinė gimnazija) pati suprasti niekaip neįstengiu.

Sakysime, pavyzdžiui, niekaip negaliu suprasti, ką reiškia "menas pro ašaras". Ligi šiolei žinoju tik meną ir nemena, o dabar tenka susidurti ir su "menu pro ašaras". Dar žinoju sentimentalų meną, kuris turi šiek tiek bendra su ašaromis. Bet apie menus pro ašaras, pro juokus, pro liūdesį, pro džiaugsmą girdėti neteko. Dar galima būtų kalbėti apie meną pro akuliorius, — kada akiniuotas žmogus žiūri paveikslų parodą.

O čia, štai, vėl tokia, man nesuprantama ištraukėlė:

"Tenka kalbėti apie lyriškai ir su šypsniu išreikštą skausmą, praradimą atsparos, žmogaus sudaiktėjimą, vienišumą, nostalgiją ir egzistenciją". Baisiai ilga citata, bet, atleiskite, be jos mano nesupratimas būtų nesuprantamas. Aš noriu tik paklausti, ar skausmas, praradimas atsparos, sudaiktėjimas, vienišumas ir nostalgija įeina į egzistencijos sąvoką ar ne? Kadangi mūsų gimnazijos mokytojas nebuvo nei rašytojas, nei šiaip kuo nors garsus, tai aš jau imu abejoti jo autoritetu. O jis kaip tik ir aiškino, kad egzistencijos sąvoka apimanti aukščiau išvardintus dalykus ir daugelį kitų panašių.

Norėjau išrašyti čia dar vieną labai ilgą ištrauką, bet apsižiūrėjau, kad ji ir vėl kalba apie egzistenciją, todėl susilaukiau. O reikalas čia išeina toks: jeigu žmogus rankioja nuorūkas, tai reiškia — egzistencija, o jeigu žmogus gyvena geram bute ir turi mašiną, tai jau nebereiškia egzistencijos. Gi mūsų mokytojas būtų sakęs, kad ir čia ir čia egzistencija; tik viena labai skurdi, o kita mažiau ar daugiau pakenciama, ar net puiki.

Išrašysiu ir dar vieną citatą: "Sunku įsivaizduoti, kaip galima rasti poezijos, kaip galima rasti lyrikos tematikoj, kuri apima labai jau nepoetišką, labai kasdienišką ir būtinus daiktus, kaip nuorūkas, duona, urvinis žmogus, monetos..." Šioji citata vėl kelia man neaiškumų.

Tėtė pasakojo, kad prieš daugiau kaip 20 metų Antanas Rimydis parašęs labai gražų eilėraštį apie mintį, fotografiją ir spilką. Ir štai dabar, tiek laiko prabėgus, spėjus užgimti ir numirti visai virtinei visokiausiu "izmu", rašytojas nebeįsivaizduoja, kaip galima parašyti gerą eilėraštį apie duoną, nuorūką ar dar paprastesnį daiktą, sakysime, — popierį.

Aš ne poetė. Bet niekam nedraudžiama pamėginti pa-

Pasiekus susmulkėjimo dugną

Be ilgų išvadžiojimų reikia pasakyti: pasiekėm visiško susmulkėjimo dugną. Toliau nebėra kur eiti. Skaitom spaudoje LRD pareiškimą, kad 1954 metų literatūros premijai skirti komisija terado 14 balsų už J. Aisčio reportažėlius apie rašytojus "Apie laiką ir žmones". Iš 54 pasisakę už J. Jankaus romaną "Namas geroje gatvėje" 12 balsų. Dabar tos dvi knygos pateikiamos naujam balsavimui.

Visas reikalas Rašytojų Dijos valdybos sugalvotoje procedūroje: kvietimas rašytojus balsuoti už savo raštus. Tai viena. Antra, jokia paslaptis, kad vienos srovės LRD valdy-

skraidyti parnase. Štai mano skristelėjimo rezultatas:

Popieris net sudrebėjo,
Kai kūrėjas rašyti pradėjo
Kas jam ant seilės užėjo...

Marytė Žičkutė

P.S.: Neaiškiąsias citatas paėmiau iš Al. Barono straipsnio š. m. sausio 29 d. "Draugo" nr. M. Ž.

ba puikiai žino, kad dauguma rašytojų, gal ir abejotinių, bet srovei tinkamų — priimtų, sprendžia pagal vienos srovės liniją. Kai brandus M. Katiliškio veikalas "Užuoveja", V. Krėvės, J. Savickio veikalai, J. Cicėno "Vilnius tarp audrų" ir kitų paliko aplenkti tokių veikalėlių, kaip A. Vaičiulaičio "Kelionė po Italiją", keletą kartų pakartotos B. Brazdžio poezijos, dabar J. Aisčio banalių pasiūtiavimų apie Papilio arą ir Giros dirbtinius dantis, — reikia, pagaliau pasakyti: Gerb. rašytojai, gal jau užteks šių komedijų, po labai oriū Literatūros Premijos vardu! Pats laikas kaip nors apšukriau aprūpinti savos srovės epigonus premijomis.

Tiesa, buvo laikai, kai rašytojai atsisakydavo abejotinių

premių, net Nobelio. Bet mes, matyt, einame visiško subagėjimo kryptimi.

— Neberašytojas

Aleksas Brinas

GENERAL CONTRACTOR

- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas

4339 S. Hermitage Ave.
FR 6-3922 LA 3-9719

Skaitykite "N-nas"

SHULMISTRAS & CO.
INSURANCE
REAL ESTATE

4004 S. ARCHER AVE.
CHICAGO 32, ILL.

3-6300

Member of
ARCHER
CURRENCY
EXCHANGE

GASO LEIDIMUS TURINTIESIEMS

PATARIAMA PASINAUDOTI
SIEGLER PEČIAIS

VISI SIEGLER
PEČIAI GAZO CO.
INSPEKCIJOS
BUS UŽTIKRINTAI
PRIPAŽINTI

SIEGLER pečiai yra pilnai automatiški. Porcelano emalius visam gyvenimui. Padaryti iš stipraus špižiaus. Viskas pilnai įrengta. Nereikia jokių priedų. Turi Honeywell kontrolę. Įrengtos dupleš. Šeši modeliai, kurie apšildo nuo 1 iki 6 kambarių. Turi baltą virtuvinį stilių.

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 W. 51st Street

Tel. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

ANTANO VIENUOLIO ŽODIS

Santrauka A. Vienuolio kalbos, pasakytos SSSR rašytojų suvažiavime

„Literaturnaja gazeta“ Nr. 153 išidėjo Antano Vienuolio-Žukausko kalbą, kurią jis pasakė SSSR rašytojų suvažiavime. Pravartu su jo ta kalba susipažinti, nors gal būt ji gerokai komunistų išpašiota ir, rasi, buvo spaudon įdėta ne visa, ką jis pasakė. Bet ir tokioj jo kalboj galima užtikti kai kurių išsireiškimų, kurie nusako nudienės Lietuvos rašytojo ir raštijos padėtį.

A. Vienuolis nėra mūsų eilinis rašytojas. Jo raštai Lietuvoj buvo mėgiami ir mokyklos nagrinėjami. Gal prieš 40 metų jo vienas iš pirmesnių kūrinių „Grižo“ tuoj skaitytojo buvo pastebėtas. Jis ten pavaizdavo džiovos suimtą lietuvi, kuris savo kūrybingus metus praleido rusuose, ir štai mirti grįžta Lietuvon. Šis jo kūrinielis praverstų dabar pavergtoj Lietuvoj pasiskaityti, ypač pasiskaityti jaunimui, kuris verčiamas vykti Sibiran dykumas plėsti, o pačioj Lietuvoj dabar taip pat jau atsirado tūkstančiai pūdymaujančių ha žemės, nes jos savininkai Sibire ištremti.

A. Vienuolis gimė 1882 m. gegužės 7 d. Užuožeriuose, Anykščių valsčiuje. Iš profesijos jis yra vaistininkas. Lietuvos nepriklausomybės metais jis savo vaistinę turėjo Anykščiuose. Ten jis dirbo ir rašė. Rašė daug ir gražiai. Jo žymesni kūriniai šie: „Prieš dieną“, „Ministras“, „1831 sukilimas“, „Kryžkelės“, „Duo-boje“, bolševikmetų parašė „Puodžiūnų sodyba“ ir kt.

Raudoniems maskoliams okupavus Lietuvą, jis pasiliko Anykščiuose ir iki šiol ten gyvena.

SSSR rašytojų suvažiavime, kaip dera ten sakytose kalbose ar pranešimuose, papeikė Lietuvos praeitį, pagyrė komunistus už geras sąlygas raštijai klestėti.

Tarp kitko, jis pasakė:

„Aš noriu paliesti klausimą, apie ką lietuvių sovietinių rašytojų suvažiavime buvo kalbėta, tai apie jaunųjų rašytojų klausimą. Aš noriu pasidailinti savo mintimis apie gyvenimo pažinimą — klausimas, kuris rašytojo darbe yra pagrindinis. Mums plunksnos seniems darbininkams reikia tolydžio galvoti, kas mus senesnius pavado, nuo ko priklausoma raštijos ateitis.“

„Aš gerai prisimenu dvidešimtųjų metų, kuomet buržuazija suėmė Lietuvos valdžią į savo rankas. Tada visais varpais skambino, kalbėjo apie meną, raštijos, bendrai kultūros klestėjimą, o teatras vos gyvavo, žurnalai nors dažnai pasirodydavo, bet vis naujais pavadinimais, jie tuoj vienas po kitam dingdavo ir pati raštija buvo skurdi.“

Tokiais palyginamai kukliais žodžiais A. Vienuolis išsipirko teisę viešai prabilti ir

atidavė komunistams, kas jiems iš jų padėties priklauso — niekink savo krašto praeitį, bet neliesk ruso.

A. Vienuolis apie jaunosius rašytojus taip atsiliepė:

„Nudien lietuvių raštija turi turtingą atžalyną. Nepaisant į tas lengvatas, kurias jauniems rašytojams sudaro komunistų partija ir sovietinė valdžia, dažnai jaunieji rašytojai, savo nepasisekimus mėgina suversti gyvenimo nepažinimu. Tokiems rašytojams, mano išitikinimu, geriausias atsakymas: jei tu nepažįsti gyvenimo, tu negali būti rašytoju, negali gi pavaizduoti, ko nežinai.“

Toliau A. Vienuolis aiškina, kad tokiu jo atsakymu dar negalima tenkintis. Dailiosios raštijos kūriniai reikalingi patikslinimo, apvalinimo, kas kūrybiniam darbui yra privalu.

A. Vienuolis skundėsi, kad rašytojų dauguma gyvenanti sostinėj, o tik retkarčiais parvyksta vasaroti kaيمان. Jis sako, kad gražių romanų galima parašyti ir iš sostinės gyvenimo. Deja, sostinėj gyvenantieji pamiršo darbininkiją. Iš jų gyvenimo iki šiol pasirodęs tik vienas romanas.

Visai bereikalingai A. Vienuolis sielojasi darbininkais ir bendrai kaimo žmonėmis. Jie, jų padėtis, mažiausia rūpi sovietijos bajorijos klodams ir sovietinės tvarkos ramščiams. Sovietų gyvenimo tikrovėj dirbantieji tiek terūpi aukštesniems komunistijos pakopose tupintiems, kiek iš tos darbininkijos gali išspausti pajėgumo, kad šie savo gamyba stiprintų komunistinių maskolių imperialistinius siekimus, kartu būtų bežadžiais, bevaliais visokeriopų brigadierių, politrukų pastumdėliais ir nemurmėtų prieš juos.

Tokio dailiosios raštijos kūrinio, kur būtų teisingai pavaizduotas kolchozinis gyvenimas, kur būtų parodytas tikroji šviesoj sovietų darbininko gyvenimas, — tokio veikalo iki šiol sovietuose dar nepasirodė ir pasirodyti negali, nes ten nėra rašytojo kūrybai laisvų sąlygų. Ten negali atsirasti toks rašytojas, kuris drįstų prieš komunistinę gyvenimo srovę plaukti. Tokie ten greitai nutildomi...

O Lietuvos nepriklausomybės metais, nors kartais drumstais, kartais tamsiais šešėliais padengtais metais savo spaudoj turėjo progos pasireikšti, o kiti jų aukštus mokslus baigti, kaip štai Salomėja Neris, J. Šimkus, A. Venclova, Korsakas, J. Žiugžda, P. Cvirka, pagaliau net pats „Tiesos“ redaktorius ne lietuvių kilmės Zimanas, o juk ir pats A. Vienuolis tuomet kūrė nevaržomas ir M. Putinas galėjo su-

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, FEBRUARY 26, 1955

kurti savo „Altorių šešėlius“, kūrė ir kiti, kurie dabar pavergtoje Lietuvoje verčiami spaudytis ir spaudyti tą trumputę mūsų tautos savarankę prošvaistę, kada bent jau lietuvių kalba nebuvo ujamama. O dabar vargšė lietuvių kalba iš miestų jau baigiama išstumti ir ji visu uolumu, aziatišku gudrumu tolydžio stumiami į kolchozų kūtes, net ne į jų laukus, nes prie darbo stovi prižiūrėtoju maskolis.

Ir nenuostabu, kad iki šiol jau sovietinėse sąlygose auga jaunieji jų nepasiviję, net nepriartėję tų, kurie Lietuvos nepriklausomybės metais spaudoj pasireikšė ir likimo verčiami dabar maskoliams vergauja.

Ir dar prisiminkime, kad kai okupantai rusai įsiveržė į Lietuvą, jie savo eilėse turėjo taip pat kilme lietuvių, bet nemokančių arba silpnai mokančių lietuviškai kalbėti, ir visi jie be išimties buvo čekistai. Mes jų tarpe nesutikom nė vieno tų, kurie prieš kelio-lika metų dirbo lietuvių SSSR leistoj spaudoj. Vėliau ten toji spauda buvo užgniaužta ir jos beveik visi bendradarbiai dingo be žinios.

A. Vienuolis apie save šiaip pasisako:

„Kritika teigiamai įvertino Puodžiūno pavaizdavimą iš mano romano „Puodžiūnų sodyba“. Aš išitikinęs, kad nebūčiau galėjęs įveikti sukurti to kūrinio, jei nebūčiau 37 metus gyvenęs kaime, jei ne savo akimis būčiau stebėjęs, kaip augo lietuviškoji buržuazija, kaip dingo jos valdžia keturiasdešimtais metais“.

A. Vienuolis ir dabar kaime gyvena, tai yra Anykščių miestelyje, kaip ir seniau ten gyveno, bet iki šiol jis nepasirodė su romanu iš nudienės Lietuvos kolchozininkų gyvenimo. Jis pasirausė netolimos Lietuvos praeities kaimo gyvenime. Rado ten daug tamsių šešėlių, bet visos tos ano meto neigiamybės dabar atrodo geru gyvenimu palyginus su gyvenimu kolchozuose. Mes suprantame A. Vienuolį: „Puodžiūnų sodyba“ rašyti buvo saugiau ir tikriau...

O štai pati įdomiausia iš A. Vienuolio pasakytos kalbos vieta:

Visi mūsų rašytojai yra profesionalai, tai yra jie neturi kitos profesijos. Tai labai gerai; mes turime būti dėkingi sovietų vyriausybei už tokias geras sąlygas. Juk ir buržuazinėj Lietuvoj žymesnieji rašytojai negalėjo gyventi iš raštijos darbų. Bet vargu našus tas kelias, kuriuo eidami jauni rašytojai tampa profesionalais. Štai dar vidurinėsios mokyklos mokinys pamėgina rašyti eiles. Ir paskui neabejodamas eina literatūros studijuoti. Dar universitetė būdamas ar mokslą eidamas išleidžia eilių ar apsakymėlių knygpilaitę. Jis priimamas į rašytojų sąjungos narius. Ir štai — stabdys: nesiseka, ar jam pritrūksta kūrybinio pajėgumo kas nors naujo sukurti, ar kas

kitą, ir pamėgdžiojant pirmąjį savo kūrinį — rašo...

A. Vienuolis visiems svajojantiems apie rašytojo karjerą pataria nebūtinai veržtis į literatūros fakultetą. Seniau literatūron eidavo iš kitų profesijų: Čechovas — iš gydytojų, Garin-Michailovskis — iš inžinierių, o Maksim Gorki buvo baigęs tik gyvenimo universitetą. Bereikalingai čia A. Vienuolis suminėjo rusus. O štai kokius mokslus buvo baigusi Žemaitė, Lazdynų Pelėda, Maironis, Biliūnas na ir daugelis kitų, o kai kuriuos jų dabar komunistai mielai savinasi.

Taigi, dabar sovietuose visi rašytojai profesionalai... sakytume, nekurėjai bet amatininkai. Jie visi priklauso rašytojų sąjungai ir gauna algas trupučiuką mažesnes už aukštesniuosius saugumo pereigūnus... Bet kai ką parašo, tai gauna papildomai ir kartais priedu riebią Stalino premiją. Tada tai atsiranda skonis rašyti akis į gyvenimą primerkus ar, tikriau, tada išmoksta rašyti pagal komunistų partijos liniją...

A. Vienuolis atvirai pasisakė, kad susovietintoj Lietuvoj rašytojai iš savo darbo negali verstis... O šiaip jau giriamąsi, kad dabar Lietuvoj dailios raštijos veikalai šimtais tūkstančių skaitomi. Vadinasi, rašytojo darbas galėtų būti jau gerai apmokėtas, kas sudarytų jam pragyvenimo šaltinius. Deja... kažkas, kažkur ne taip. Nepriklausomoj Lietuvoj buvo tokių rašytojų, kurie iš savo darbo gyveno. Bet kaip ten bebūtų, tada Lietuvos rašytojai nebuvo svetimų kampininkai ir negyveno iš svetimų malonės, kaip dabar kad turi privalomai priklausyti rašytojų sąjungai ir paklusti Maskvos satrapų nurodymų, nes tik iš jų malonės laikosi.

Baigdamas savo pranešimą, A. Vienuolis taip prasarė:

„Savo gyvenime sąlygų mokyti literatūros aš neturėjau, Reikėjo daug nugalėti visokeriopų sunkumų, dar ir dabar aš mokiuos ir matau, koks didelis yra mokslas pažinti gyvenimą, suprasti gyvenimišką universitetą, ir dar kaip toli iki paskutiniojo kurso, nors laikas jau vėlokas“.

Nuoširdžiai A. Vienuoliui linkime drašiai, be baimės pažinti nudienės Lietuvos tikrasis gyvenimas ir, kas žino, gal susidarys sąlygos laisvai, be jokios baimės, sukurti veikalą, kuriame visa atspindės, kas buvo išgyventa.

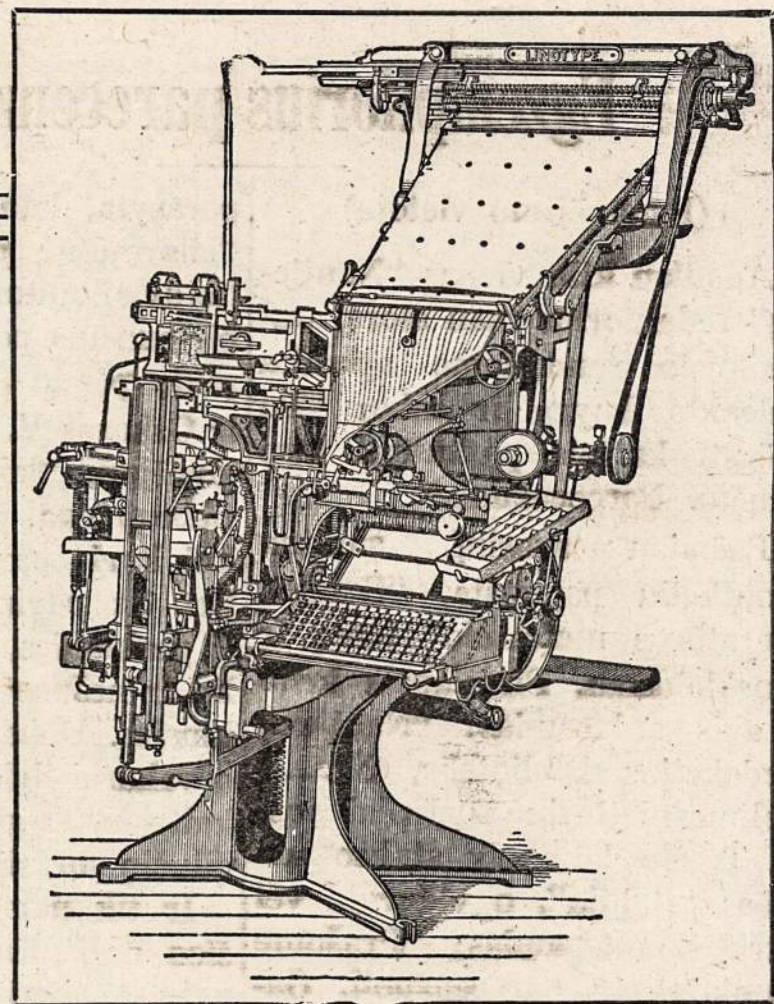
A. Vienuolį užjaučiam, kad jam, senatvės sulaukus, teko nusilenkti savo tautos nedraugams.

— P. B.

* Prie žalios šviesos įstatymas leidžia jums eiti per gatvę, bet susisiekimo nelaimių statistika rodo, kad įstatymas ne visada garantuoja saugumą. Eidami per gatvę, saugokitės sukančių mašinų... Saugumas reikalauja, kad eitumėte per gatvę tik prie kampų.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

NAUJIENOS ATLIEKA SPAUDOS DARBUS

NAUJIENOS spausdina laiškus, vokus (konvertus), atvirukus (post cards), pranešimus, priminimus, įvairios rūšies tiketus, tiketų knygutes, žinias apie pobūvius, vestuves, krikštynas, sukaktis, minėjimus, biznio atidarymus, išpardavimus, mokesčių knygutes, draugijų įstatus, konstitucijas, brošiūrėles ir knygas.

NAUJIENOSE galima pasirinkti įvairios rūšies ir įvairių spalvų popierių.

NAUJIENOS turi įvairių rūšių angliškas ir lietuviškas raides su nosinėmis, uodegutėmis, taškais, brūkšneliais, rageliais ir kirčiais.

NAUJIENOSE įvairūs darbai atliekami lietuvių arba anglų kalbomis.

NAUJIENOSE spaudos darbai atliekami greitai, švariai, tvarkingai ir pigiai.

Čikagiečiai spaudos darbus gali atnešti į NAUJIENAS, o tolimesnių lietuvių kolonijų gyventojai spaudos darbus gali atsiųsti paštu. Gavę spausdinti norimą darbą laišku, jį tuojau išspausdinsime ir pasiųsime. Visa eilė lietuvių šitaip NAUJIENOSE jau dabar atlieka spaudos darbus.

Įvairiais spaudos darbais kreipkitės į NAUJIENAS, jos mielu noru tą darbą Jums atliks.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100

Egzempliorius parecenzuoti

(Paminėjimo vietoje)

Anadien kiša vienas "Naujie-
nų" redaktorius man storą, nu-
klūkusių raudonumo aplanku
aplenktą knygą ir sako: "Tu
mėgsti kartais paskaityti tarp
eilučių. Parecenzuok."

Paėmiau svarinį, smūtnu
smūtkeliu papuoštą, "Gabijos
literatūros metraščio" tomą ir
praskleidžiau. Pirmiausia krito
į akis antspaudas: "Naujie-
nų Redakcijos Biblioteka, Nr..."
Tolimesnieji du puslapiai tuš-
ti. Trečio kampely stūksa už-
rašas "Gabija", o viduryje vėl
įstrižas antspaudas: "Prašome
paminėti ir parecenzuoti. Ga-
bija."

Verčiau toliau. Ketvirtas pus-
lapis tuščias. Tik penktame
knogos paslaptis atsiskleidžia.
Didelėmis raidėmis užrašyta
"Gabija". Mažesnėmis — "Lite-
ratūros metraštis". Dar mažes-
nėmis — "Spaudos atgavimo
penkiasdešimtmečiui ir tremties
dešimtmečiui paminėti". Apačio-
je "1954" ir ilgas brūkšny.

Šeštame puslapyje detalės:
"Redaktoriai Jonas Aistis ir Ste-
pas Zobarskas. D a i l i n i n k a s
Pranas Lapė. Išleido Gabijos
leidykla Jungtinėse Amerikos
Valstybėse. Spaudė Tėvų Pran-
ciškonių spaustuvė, Brooklyn,
N. Y. Printed in U. S. A."

Septintas ir aštuntas puslapiai
pašvęsti įžangai, po kuria pasi-
rašo Jonas Aistis ir Stepas Zo-
barskas. Joje užsimenama apie
spaudos draudimo laikotarpį ir
jis lyginamas su dabartine Lie-
tuvos spauda. "Akivaizdoje
šios baisios vergijos, šis
Metraštis — sutelktinis lietu-
viškojo laisvojo žodžio kūrybos
rinkinys — tebūnie ženklas, kad
lietuvių tauta nepadėjo praeity-
je išmėginto ginklo — savo gy-
vojo žodžio."

Neradęs jokių paaiškinimų, ko-
kiu pagrindu suredaguotas met-
raštis, imu apžiūrinėti knygą
iš kito galo. Paskutiniame pus-
lapyje smulkus anglų kalba pa-
aiškinimas, kuris sako, kad šio-
je knygoje telpa eilėraščiai, pro-
zos kūriniai, dramos ir kritikos
straipsniai ir kad visa tai patei-
kė "laisvame pasaulyje gyveną
lietuvių autoriai". Toliau paaiš-
kinama, kokioms sukaktims pa-
minėti šis leidinys skiriamas,
anksčiau minėtą tremties de-
šimtmečio sukaktį, pakeičiant
"kovos prieš rusų komunizmo
vergiją dešimtmečio sukakti-
mi". Mažas netikslumas. Rusų
komunizmas atsirado Lietuvoje
ne prieš dešimt metų, bet tiek
to.

Einant nuo galo į vidurį, —
klaidų atitaisymas ir padėka
įvardintiems asmenims, kurie
"ši sukaktuvinį literatūros met-
raščių iš anksto užsisakė ir tuo
pagelbėjo leidyklai..."

Knogos turinys suskirstytas į
poeziją, prozą, dramą ir straips-
nius. Poezijai paskirta apie
šimtas puslapių, prozai apie
trys šimtai, dramai — apie
penkiasdešimt ir straipsniams
— apie šimtas. Viso 550 nume-
ruotų puslapių.

Jau peržvelgus autorių sąra-
šą, pastebiu tam tikrą netikslu-
mą: knogos gale anglų kalba

parašyta, kad kūriniai pateikė
"laisvame pasaulyje gyveną
lietuvių autoriai", tuo tarpu
pirmuosius poezijos skyrius už-
pildė poetai Jurgis Baltrušaitis
ir Oskaras V. Milašius, kiek gir-
girdėjau, "laisvame pasaulyje"
nebegyvena. Prozos skyriuje
kai kurių pavardžių pasigendu.
Bet tik paviršutiniškai metraš-
tį pasklaidęs, kraunu jį portfe-
lin ir nešuos namo. Ten išsiaiš-
kinsim. Dabar gavėnios metas,
o vakarai ilgi, tai, sakau, pasis-
kaitysiu. O gal ką nors ir tarp
eilučių surasiu.

Ir tik namie paaiškėjo visos
šios didžiulės, stambaus šrifto
ir storo popieriaus knogos pas-
laptys.

Kažkodėl pradėjau nuo Jurgio
Jankaus novelės "Aš nekaltas".
(232 psl.) šeimyninės painiavos,
moters meilės nepastovumas ir
visa kita, bet skaitosi lengvai.
Skaityti galima. Priėjau iki tos
vietos, kurioje besijaudinąs vy-
ras laukia vėlai naktį nesugrįž-
tančios žmonos. Laukia ir ner-
vinasi. Ir staiga čirkšt telefonas.
Ne mano, bet to vyro. "Kalbėjo
žemas vyriškas balsas. Tingumo
pilnas.

—Ponas daktaras Hiršbergas?"
Čia puslapis pasibaigė, o po jo ei-
nantis buvo visiškai tuščias. Tie-
siog tabula rasa. Net be numerio.
Žiūriu ir savo akimis netikiu.
Nejaugi čia baigtusi novelė. Iš-
kur tas Hiršbergas, ir kas skam-
bina, ir ko nori, ir ką belaukiąs
vyras jam atsakė? Verčiau toli-
mesnį puslapį, bet jame jau
prasideda Nelės Mazalaitės "Au-
deklas". Kita novelė. Vadinas,
anoji čia baigėsi. "Keistą techni-
ką vartoja tie modernieji mūsų
rašytojai", pagalvoju, "kaip
naujoviškųjų šlagerių kompozit-
oriai. Groja, groja, cirškina ir
staiga stop." Bet tokio šlagerio
pasiklausęs, nors taktą jauti,
o po šios novelės visiškai suk-
vailintas sėdi. Dar kartą patikri-
nu pradžia. Aiškiai užrašyta:
"Aš nekaltas — Jurgis Jankus".
"Gal jis ir nekaltas", atsidūsau,
tokios naujenybės priblokštas ir
ėmiausi Nelės Mazalaitės "Au-
deklo".

Priėjau iki pono Sakalo, ku-
ris rašėsi Sakiel, ir verčiau nau-
ją puslapį. Vėl tuštuma. "Pra-
keikimas", galvoju, "čia blogiau,
negu moderniam šlageryje. Čia
baigėsi, tiesiog dar dirigentui
rankų neišskleidus". Verčiau to-
liau. Prasideda vėl novelė be
autoriaus ir be pavadinimo.
Skaitau ir nieko nesuprantu.
Modernioji rašymo technika
mane visai sukvailino. Be dvie-
jų prirašytų puslapių vėl du
tušti. Kas čia dabar? Ar tas au-
deklas skylėtas ar tokia tech-
niką? O gal naujas knygų
ilustravimo būdas. Su tais mo-
dernistais visaip pasitaiko.

Galų gale priejau prie naujo
pavadinimo: "Raiteliai — Kazi-
mieras Barėnas". Jo novelė uži-
ma tik pusę puslapio, o toliau
tuštuma.

Užvertus dviejų puslapių tuš-
tumą, naują novelę be autoriaus
ir be pavadinimo. Ir vėl tuštu-
ma. Po kelių tuštumų prasideda

Stasiaus Būdavo "Rūsti siena".
Ir vėl tas pat.

Ne tiek skaičiau, kiek gilinau-
si į knygos paruošimo techniką,
nesuprasdamas, ar čia moder-
nizmas ar paprastas pasijuoki-
mas iš "Naujie-
nų" redakcijos,
kurios prašoma leidinių parecenzuoti ir paminėti.

Pasižvalgius dar po skyrių ti-
tulinius puslapius, kuriuose dai-
lininkas Pranas Lapė pripaišė

visokių šventųjų, lyg be švento-
jo Kazimiero, šventojo Jurgio ir
kitų sopulingųjų pagalbos lie-
tuvų rašytojai, nepajęgtų nieko
sukurti, kitą dieną gražinau
knygą redakcijai.

Recenzijos, žinoma, nepara-
šiau. Šitoks knygų leidimo mo-
dernizmas man neįkandamas.
Galima skaityti tarp eilučių, bet
skaityti tarp puslapių neįmano-
ma.

U. J.

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE

Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO \$10,000

3% SAVINGS

2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LAR. 3-1083

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

Roosevelt Furniture

Pavasarinis birželio mėn. matrasų

\$1995

ir brangesnių.

IŠPARDAVIMAS

Galite įsigyti naujus matrasus ir springsus Siumberon, Englander, Pilo Rest ir kitų išdirbysčių. Atvykite į šią lietuvišką baldų krautuvę ir pasirinkite moderniškiausių baldų prieinamomis kainomis ir lengvomis sąlygomis.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. ROOSEVELT ROAD

Tel.: SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS
DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMŲ ŽIEMAI

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET

Tel. VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

NELAUKITE —

RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET

KAMBARYS 1000

Telefonas Central 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

**PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, —
TURĖSI RYTOJ!**

TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ISTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave.

Tel.: LAFayette 3-8248

(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

Patikslinti

mokesčių lakštai

Tremtiniai, kurie pajamų blankose žymėjo "nevedę" vien tik dėl to, kad negyveno su savo žmonomis ar vyrais, turėjo mokėti didesnius pajamų mokesčius, nes negaudavo jiems priklausančios išimties už neįrašytą šeimos narį.

Visi tie asmenys, kurie praityje yra išpildę netikslias pajamų blankas ir permokėję mokesčius, gali pinigais atsiamti už 1951, 1952 ir 1953 metus. Reikia užpildyti specialiai paruoštus klausimų lakštus, padaryti pataisytas minėtų metų pajamų mokesčių blankas ir prašyti Valstybės Išda, kad gražintų anksčiau permokėtus mokesčius. Kas nori prašyti gražinti pinigus už 1951 metus, tai turi užpildyti blankas iki šių metų kovo 15 dienos.

NAUJIENOSE yra tie specialūs lakštai. Kas nori pataisyti anksčiau padarytas netikslias blankas, turi turėti praeitųjų metų pajamų blankų nuorašus ar dokumentus toms blankoms paruošti. Darbo valandomis NAUJIENOS gali jums patarnauti.

Senujų lietuviškų raštų likimas

Pirmojoje SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJS dalyje rašoma: "Ko nesukandžiojo kandys ir pelės, tą galutinai prarijo ir sunaikino nepaliumjami barbariški karai..." Lietuvos kultūros turtai buvo taipgi "šamoningai išgrobstomi tiek dėl jų materialinės vertės, tiek norint Lietuvos kultūros turtais sukurti savąją kultūrą". "Dėl to netenka stebėtis, kad lietuviškų knygų istorijoj ir bibliografijoj yra tokių didelių spragų. Atvirksčiai, nuostabu, kad šis tas išliko; kad nors ir būta tokių žiaurių aplinkybių, vis dėl to sugebėta vienoje kitoje vietoje jų net didesnę kiekį išsaugoti".

Taip rašo prof. Vaeiovas Biržiška, mūsų žymusis bibliografas, savo knygoje SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA. Jo kruopščiai surinkta medžiaga apie tuos, kartais tiesiog stebuklingu būdu išsilaikiusius mūsų dvasios turtus, yra rezultatas mūsų mokslininko pastangų tą spragą lietuvių bibliografijoj ir knygų istorijoj užkimšti.

Chicago Lietuvos Literatūros Draugijos pastangomis buvo išleista pirmoji SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJS dalis. Antroji dalis jau baigiamą paruošti spaudai. Kaip ir pirmoji dalis knyga numatoma išleisti gerame popieriuje, kietais ir minkštais viršeliais (Kainuos \$3.00 ir \$2.50). Neturėdama pakankamai lėšų CLLD yra priversta kreiptis į lietuvišką raštą mylinčius užsiprenumeruoti knygą iš anksto prisijunčiant virš minėtą sumą. Tuo pačiu knyga jau užsiprenumeravę, bet nepasiuntę pinigų, prašomi siųsti šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

— Savo auka pa'engvink senelių sunkias tremties dienas!

DR. JUZE AGLINSKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaiku ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9.
treč. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, šešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val. Pirm. ir antr. 10-12, ketv. ir
penkt. 6-8 p. p., treč. ir šešt.
pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PROspect 6-1795
Rezid.: TRIangle 4-1765

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR
GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo
1 ligi 3 valandos po pietų
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WAIBrook 5-5076

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
užtai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. G. J. BYLAITIS

Nervų, vidaus ir vaiku ligos
val. antr., penkt. 7 iki 8:30 P. M.
Sestad. 12:30 iki 1:30.
Kitomis dienomis tik susitarus

DR. J. G. VALAITIS

Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324

OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo
1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad.
ir Šeštadienį tiktai susitarus

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutarti

DR. BR. GAIŽIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare,
šeštadieniais 2-7 p.p., išskyrus sekm.

Rezid. telef.: INTERocean 8-8732
Ofiso telef.: INTERocean 8-7654

DR. K. GUDAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Penktadieniais nuo 6 iki 8 vakaro.
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 prieš piet
ir nuo 1 iki 5 po pietų

Rezid. tel.: STEwart 3-4511
Ofiso telef.: YARds 7-1166

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val
kasdien Trečiadieniais uždaryta
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po piet.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų
ir 7:30-9 vakaro
Trečiad ir šeštad uždaryta
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

Dr. Aldona A. Juska

AKIU LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos 9-12 7-9 pagal susitarimą
išskyrus trečiadienius ir šeštadienius
2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 val. ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštad. 10-2 ir trečiad. tik nuo 10-12
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626

DR. JOSEPH W. KADZEWICK

(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus:
nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9
vakaro, išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša

Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS
2656 WEST 63rd STREET

(kampus Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5 ir 6-8, treč. ir šešt. tik 3-5.
Tel.: PROspect 6-8548

Cicero ofisas: 5002 West 16th Street
Kasdien 1-3 ir 6-8:30, šešt. 11-1 ir 2-4,
šeštadienį 11-1.
Telef.: Townhall 3-0959

Namų telef.: HEMlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus.

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12-2 val. ir 3-5 val. vak.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAFayette 3-3210
Jei neatsiliepija šaukite KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad
6-8:30 Trečiadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GROvehill 6-5399
Rezidencijos: PROspect 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampus 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų
kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta

DR. EDWARD B. MURAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GROvehill 6-1321
Jei neatsiliepija Vincennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRIEN

PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Buro telefonas: EUclid 6-2806
Ofiso telef.: OLYmpic 6-5558

DR. L. PETRAUSKAS

DANTŲ GYDYTOJA
1405 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.
Kasdien 10-12 prieš piet, 2-4 po piet
6-9 vakaro; šeštadienį 9-1.

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8;
Ser., Subat. ir Nedel. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YARds 7-4767
Namų telefonas: PROspect 6-1930
Jei neatsimeps viršutiniai telefonai
šaukite Midway 3-0001

Tel. ofiso: CLIFFside 4-2896
Rez.: LAFayerre 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampus 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų,
šešt. 2-6 v. p.p., išskyrus sekmadienius.

Telefonai: ofiso CLIFFside 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8876

DR. A. Z. ŠAULYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., ketv. ir Penktad. 6:30-
8:30 val vak Šeštadienį 2-4 v. p. p

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef.: PROspect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8-10 v. v. Antr.,
Treč. ir Penkt. 6-9 v. v. ir Ketv. ir
Šeštadienį 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šeštad.
2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Dr. Ona Vaškevičius

(VASKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo
6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet;
trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.,
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEMlock 4-7899
Namų tel.: HILLtop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai-Protezei, Med. Bandažai.
Speciali pagalba Kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARd. 7-1829

Pritaiko Akinius
Kreivus Akis
Ištaiso

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis.
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Ideda netikrą - artificeles akis pagal
sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas

Dr. Ant. Rudokas, O. D.

tikrina akis, pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YARds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

DR. S. VAITUSH, Opt.

Palengvins akių reikšmą, kuris
neti priežastimis galvos skaudėjimo,
svaigimo arba aptemimo, nervuo-
tumo, skaudėjimo, akių karščio.
Atitaisau trumparegystę ir toli-
regystę. Prirengiu teisingai akinius,
suose atsiliepiuose egzaminavimai
daroma su elektra, parodantia ma-
tausias klaidas. Speciali atyda kreiv-
iama į mokyklos vaikus

VALANDOS
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta

4712 S. ASHLAND AVE
YARds 7-1379

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ
SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININ-
KAI, MOKSLININKAI, VALS-
TYBININKAI, DVASININKAI,
PROFESIONALAI IR BIZNIE-
RIAI. JIE ŽINO, KAD NAU-
JIENOS PADUODA TELN-
GAUSIAS ŽINIAS IR GE-
RIAUSIUS RAŠTUS

11 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, FEBRUARY 26, 1955

PRO GELEŽINĖS UŽDANGOS PLYŠIUS

SSSR "Pravda" pasigyrė, kad pereinamais metais buvo pirmą kartą mėginta spalvota televizija. Anglijoje pirmas žingsnis į spalvotą televiziją buvo išbandytas 1928 m., JAV-1929 m. Ir JAV jau praktiškai spalvotoji televizija įgyvendinama. JAV spalvotos televizijos aparatų kaina 895-1.000 dolerių.

Toji pati "Pravda" Nr. 9 girdi, kad šiais metais numatyta pagaminti net pusę milijono televizijos aparatų. Taigi, numatyta, o JAV jau tiek esama televizijos aparatų vartotojų. Iki šiol SSSR televizijos aparatai buvo gaminami tik mažieji, o dabar žada pradėti gaminti ir didesnius.

JAV televizijos aparatais visi naudojami savo asmeniniam malonumui, o SSSR iki šiol televizijos aparatus turėjo tik kai kurios įstaigos ir komunistinė bajorija.

Prieš keleris metus užsieniuose ir čia JAV spaudos išgarsino Stalino dukte Svetlana dabar vargsta Sibire vieną priverčiamą darbų stovykloje—ten ištremta perauklėti... Tokias žinias turi Austrijos Vienos spauda.

Maskvos "Literaturnaja gazeta" Nr. 156 savo skaitytojus įtikinėja, kad užsieniuose esąs didžiulis sovietų raštija susijdomėjimas. Girdi, 900 sovietinių dailiosios raštijos rašytojų, kai kas iš jų kūrinių yra išversta, į 44 kalbas. Bet į tų svetimų kalbų skaičių įeina tokios kaip bulgarų, rumunų, lenkų, vengrų, kinų, ir kitos panašios, kur vertimai daromi ne pagal pareikalavimą, bet pagal Maskvos įsakymą.

Skelbiama, kad sovietinės raštijos kitomis kalbomis vertimų išleista 94 milijonai knygų.

"Literaturnaja gazeta" Nr. 145 paskelbta, kiek kurios SSSR pavergtos tautos turi vertimų iš svetimų kalbų dailiosios raštijos veikalų.

Įdomu, kad čia beveik pirmąją Lietuvą. Lietuvių kalbon yra išversta ir išleista iš 21 svetimos kalbos dailiosios raštijos veikalai. Latviai turi iš kitų kalbų vertimų 16, estai—16, armėnai—18, gruzinai—14, bėlorusai—16, kareliai-suomiai—16, uzbekai—16, tadžikai—13, kirgizai—11, baškirai—8, totoriai—17, čuvašai—14, komi—13, jakutai—7, buriat-mongolai—6, kazakstanai—16 ir kiti. Lietuvių praneša tik ukrainiečiai, nes jie vertimų turi iš 24 svetimų kalbų.

Suprantama, ne pačių tautų noru ir pageidavimu daromi vertimai iš kitų kalbų, bet Maskvos paliepimu.

Iš svetimų rašytojų SSSR plačiausia žinomi ir jų daugiausia veikalų išversta yra šie: Dž. London, V. Hugo, O. Balzak, Ž. Vern, G. Maupassant, M. Twain, Č. Dickens, E. Zola, A. Barbuis, Heine, Gete, Šileris, A. Mickevičius, Ožeško ir kiti.

Iš prancūzų kalbos yra išversti 418 autorių kūrinių, anglų

219, kiek mažiau iš vokiečių ir kitų.

Tas pats laikraštis teigia, kad Sovietuose iš svetimų autorių labiau mėgstama skaityti klasikinę dailioji raštija.

"Literaturnaja gazeta" skundžiasi, kad Sovietuose per mažą dailiosios raštijos naujų veikalų pasirodo. Autorius V. Sytin įrodinėja, kodėl taip esama. SSSR dailiosios raštijos kūrinius leidžia valstybės leidykla. Tada kiekvienas autorius savo kūrinių rankraštį turi pasiųsti tai leidyklai. Tos leidyklos redaktoriai sprendžia ar gautas kūriny yra verta išleisti, ar leidimas neduos nuostolių. Iki redaktoriai tuos kūrinius perskaito, iki sprendimą padaro, tai praeina metai, beveik kaip taisyklė, o kartais ir žymiai ilgiau. Mat, valstybės leidykla ne visi kūriniai apsimoka išleisti; poezijos kūriniai veiki visi esą nuostolingi, o leidykla iš nuostolių gyventi negali, tai ji apdairi—gerai apsvaisto ar gautas kūriny apsimoka išleisti. O be to, dar redaktoriams tenka ir šiaip prižiūrėti, kad numatyti leisti kūriniai atitiktų komunistų partijos reikalavimus ir jos "liniją".

V. Sytin pataria skubiai gautus rankraščius peržiūrėti, leidžiamas knygas atpiginti, tada bus daugiau skaitytojų, tuo pačiu visi leidiniai gal ir apsimokėtų...

O bendrai sovietinė spauda čiauska, akis muilina, kad tik kapitalistiniuose kraštuose rašytojai priklauso nuo leidėjų, o šiemis rūpi pelnas, todėl nesovietuose dailioji raštija skursta, rašytojai vargsta ir jų kūryba negalinti būti laisva... O pasirodo, kad SSSR rašytojai visi priklauso nuo valstybinės vienos įstaigos, o ši daboja ne vien tik pelną, bet seka, kad leidžiamu kūriniu nebūtų pakenkta komunistų vyriausybės "geram" vardui ir komunistų partijos "linijai". Taigi, kitur, už Sovietų geležinės uždangos, esama daug ir įvairių leidyklų. Rašytojas čia gali pasirinkti tokią leidyklą, kuri jam patinka arba pats savo atsakomybe leisti kūrinių, o SSSR yra tik viena leidykla ir ta pati priklauso vyriausybei ir rašytojas neturi galimybių savo atsakomybe leisti savo kūrinių.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniai nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles

Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

12 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, FEBRUARY 26, 1955

BUICK'AS LIETUVIŠKAS AUTOMOBILIS

**ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILL.
Telefonai: TOWNHALL 3-8131-8132

JUOZAS GRIBAUŠKAS, Vedėjas Patarnautojos kalba lietuviškai.

Kviečiame Jus...

pradėti taupyti pinigus pas mus, kur Jūsų kaimynai nuo 1922 metų be pertraukos saugiai ir pelningai juos taupo.

Kreipkitės į mus

paskolų namams, pasinaudokite 100% atmokėjimo privilegijomis.

RAŠTINĖS VALANDOS:
Kasdieną nuo 9 iki 5.
Pirmadieniai nuo 9 iki 8.
Šeštadieniai nuo 9 iki 1.
Trečiad. uždara visą dieną.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo

Bendrovių Lygos Narys

kurioje kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

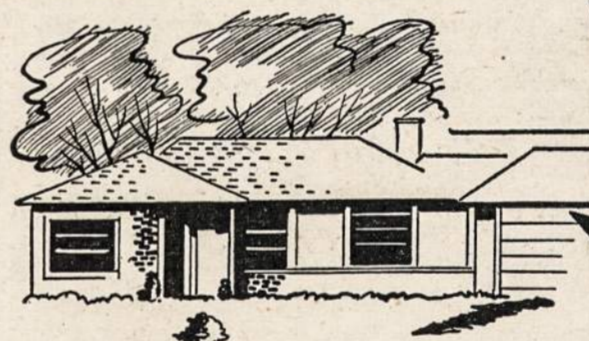
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

TAI OBALSIS, KURIS
PER 50 METU
DAUGELIUI
SUTEIKE
GERBŪVI
IR TURTA

**PLANINGAS TAUPYMAS VISADA
NEŠA GERUS DIVIDENDUS**

1905 **50** 1955

MUTUAL

Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION

JOHN J. KAZANAUSKAS, President
Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

Phone VI 7-7747

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiad. visai neįdaroma.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"